

VIDENSKABSMAGASINET

PÅ DR3

- En receptionsanalyse

HENRIETTE MØRK LARSEN

SPECIALE
KOMMUNIKATION 10. SEMESTER
VEJLEDER: STINNE GUNDER STRØM KROGAGER
OKTOBER 2016
AALBORG UNIVERSITET

VIDENSKABSMAGASINET PÅ DR3

- EN RECEPTIONSANALYSE

Aalborg Universitet

10. semester

Kommunikation

20. oktober 2016

Anslag: 117.725

Normalsider: 49,1

Vejleder: Stinne Gunder Strøm Krogager

Henriette Mørk Larsen

Forord

Dette speciale er udarbejdet i perioden januar til oktober 2016 og tager udgangspunkt i en faglig og personlig interesse i formidling af videnskab, som er endt i en receptionsanalyse af Videnskabsmagasinet på DR3. Formålet er at opnå indsigt i hvordan formidling af videnskab bliver håndteret i dag. Dette speciale afslutter mit uddannelsesforløb på Kandidatuddannelsen i Kommunikation ved Aalborg Universitet. Jeg ville dog ikke være kommet i mål, hvis det ikke var for den hjælp, sparring og vejledning jeg har modtaget undervejs.

En stor tak til min vejleder Stinne Gunder Strøm Krogager, som under hele forløbet har bidraget med indsigtsgivende vejledning og ikke mindst for hendes forståelse for, at nogle gange sker der uforudsete ting, som vi ikke er herrer over.

Derudover vil jeg gerne takke Christina Hjort Pedersen, Line Jensen og Line Camilla Christensen, for at give en hjælpende hånd, da jeg ikke selv manglede en.

Og til alle andre, som har heppet, hjulpet og troet på mig, tak!

Aalborg Universitet, oktober 2016.

Abstract

This master thesis is based on my personal and academic interest for communication. In this thesis it is the communication of science that holds my interest. I wanted to find out how producers are communicating science to their audience and how they interpret and use this information. This led to my thesis question:

How does Videnskabsmagasinet på DR3 communicate knowledge and science to their viewers, and how do the viewers perceive the knowledge and science that are being communicated to them?

On the basis of my thesis question, I wanted to gain a thoroughly insight into the program and its viewers. I started with a registration table, so I would have a deep understanding of the program, both what the hosts said but also how they narrated the story visually. This led me to an understanding of the program and which genre it belonged to. I categorized it as belonging to the field of popular science and as a factual program, which used intertextual references in its narration. The second part of my thesis was to get insight into the viewers' point of the program. This information was attained by the use of the qualitative method of the interview.

The analysis is based on the interviews of two people who watched the programme and was interviewed a week later.

The master thesis concludes that what matters when you communicate knowledge and science is not as much *how* it is done, but by *whom* the knowledge and science is communicated. The hosts' ethos and the viewers predisposed opinion matters more to the viewer, and affects how they react to the program.

Indholdsfortegnelse

Abstract	7
Indledning	11
DR, DR3 og DR Videnskab	13
Videnskabsteoretisk tilgang	16
Mit medieparadigme	17
Forskningsfeltet	20
TV-genre	25
Faktaprogrammer	26
Populærvidenskab	29
Publikum	29
Programmet	31
Programmets virkemidler	33
<i>Fortællemaner</i>	33
<i>Intertekstualitet</i>	35
Interview	38
Design	39
Receptionsforskning	42
Schrøders multidimensionale model	43
Analyse	46
Motivation	46
Forståelse	46
Konstruktionsbevidsthed	48
Holdning	58
Handling	59
Procesrefleksion	63
Litteraturliste	65

Bilagsoversigt

BILAG 1: DR Historie

BILAG 2: Om DR Kultur

BILAG 3: Registreringsskema af Videnskabsmagasinet på DR

BILAG 4: Interviewguide

- *BILAG 4.1: Screenshots af programmet*

- *BILAG 4.2: Screenshots af eksperterne*

BILAG 5: DANSK Standard 1

BILAG 6: Interview med Sofia

BILAG 7: Interview med Rémi

BILAG 8: Receptionsskema af Sofia

BILAG 9: Receptionsskema af Rémi

Indledning

Jorden er flad. Jorden er rund. Solen rotere om Jorden. Jorden rotere om solen. Vi mennesker er siden videnskabens indtog blevet fortalt vidt og bredt om den viden, som videnskabsmænd erhvervede sig. Nogle tog fejl, andre havde ret, indtil der kommer en videnskabsmand og modbeviste den første. Sådan har det stået på i lange tider. En gang fik vi vores viden overleveret mund til mund, og hvis det var vigtig viden, så var det kun de rige, som havde råd til at købe de dyre bøger, hvor al den nye viden stod i. I dag er vi lidt heldigere. I dag kan vi gå på nettet og finde al den viden vi vil og en masse vi ikke ønskede at vide. Siden TV-apparatets indtog i vores hjem, får vi størstedelen af vores viden fra vores nye hellige alter. Megen af den forståelse og viden, vi har om verden, har vi opnået gennem fjernsynet, her har vi adgang til mange nye kulturelle og sociale oplevelser (Buonanno, 200). Jeg synes derfor det vil være interessant at kigge nærmere på denne viden og videnskab, som bliver formidlet til os.

Jeg er selv meget interesseret i programmer, der udvider min horisont, giver mig genial og interessant viden om mennesket, den jord og det univers vi er en del af. Ofte sker det, at jeg bliver så blæst omkuld af en ny viden, at jeg fortæller det til alle jeg kender. Andre gange så kan den ny erhvervede viden bliver brugbar i diverse vidensspil, såsom *Bezzers Wizzer*, hvor man så kan brillere og overraske folk med ens viden om, for eksempel menneskets anatomi. Derfor var det for mig en drøm at få lov til at blive en del af redaktionen på DR Videnskab. Nu var det min tur til at være bag kameraet, og finde den viden og videnskab, som jeg, og resten af redaktionen, fandt interessant.

Jeg var således med til at producere programmet *Knald eller fald*, som blev sendt på DR3 i foråret. Under min praktik fik jeg ikke kun et indblik i, hvordan programmer tager turen fra idé til tv-skærm, jeg kom også helt tæt på, hvilke beslutninger, som bliver taget, når der skal leveres underholdende videnskabsprogrammer til DR3s unge seere. Jeg er selv en ivrig seer af videnskabsprogrammer og er vild med at blive taget med på spændende rejser ind i kroppen, ud til universets yderste grænse og alt det der er derimellem. Men jeg ved også fra mig selv, at jeg zapper væk hvis jeg keder mig, og jeg tænker jeg ikke er alene i den båd. Videnskaben skal være spændende eller den skal i hvert fald være spændende formidlet.

Under min praktik fandt jeg det interessant, hvordan videnskaben blev formidlet. En af min opgaver var at researche videnskab, som kunne bruges i programmet. Som

universitetsstuderende havde jeg en anden tilgang til informationssøgning og ikke mindst i forhold til hvilke kriterier, der er for formidling af viden. Man skal have styr på ens kilder og mellemregningerne er også vigtige, men når det kommer til underholdning, så er det lidt nogle andre strenge, der spilles på. Min oplevelse blev, at nogle gange blev videnskaben tilsidesat for underholdningens skyld. Set i bakspejlet er det måske ikke så grelt at videnskaben kommer i anden række, for hvis underholdningens klæder kan være med til at vække interesse for videnskabens verden hos seeren, så er det måske bedre end at de zapper væk, fordi den formidlede videnskab er for svær og for tung at forstå. Det er således et tveægget sværd, videnskabsprogrammer skal være underholdende for at holde på seeren samtidig med at de opretholder en vis videnskabelig integritet.

Men for at kunne formidle videnskab skal man have en forståelse for hvad videnskab er og hvilke former for videnskaber der hører til under den paraply. For eksempel var frenologi i starten af 1800-tallet populær og anerkendt som en videnskab (Den Store danske, u. å., ¶ Frenologi), indtil det blev bevist, at man ikke kan aflæse et menneskes sjæl ved at mærke på personens kranium. Men hvad er videnskab så?

Videnskab er den almene betegnelse for de systematiske metoder, som anvendes til at frembringe, ordne, udbrede viden og kunnen, det dækker desuden også over den aktivitet, de organisationsformer, fag og discipliner, den udarbejdes under (Den Store danske, u. å., ¶ Videnskab). Traditionelt opdeles videnskab i naturvidenskab, samfundsvidenskab og humaniora (Lystæk Vestergård, 2010). Inden for en del af virkeligheden forsøger videnskab gennem hvorfor-spørgsmål at opnå ny viden eller erkendelse (Ordnet.dk, u. å. ¶ Videnskab), og således forstå hvorfor verden er indrettet som den er (Lystbæk Vestergård, 2010). Videnskab er således en bestemt måde at producere og formidle en kollektiv og systematisk viden på (Brier, 2002, s. 10).

De videnskabelige programmer som DR Videnskab producerer, skal således forsøge at opfylde målene for, hvad god populærvidenskab er. Men når man formidler fra et vidensmiljø til seere der ikke normalt færdes det givne miljø, er det ikke ukompliceret, da folk ikke bare suger alt den viden der bliver formidlet til sig. Men hvilke formidlingsgreb virker, når det kommer til videnskab og ikke mindst når det også skal kunne underholde unge mennesker. For foruden

at skulle levere god populærvidenskab, skal programmerne også leve op til DRs overordnede mål, og også deres visioner for både DR Videnskab og DR3.

DR, DR3 og DR Videnskab

DR har overordnet nogle mål de stræber efter, som skal afspejles af alle afdelinger, der dog også hver i sær har deres egne mål.

Den øverste ledelse hos DR er bestyrelsen, som har det overordnede programansvar og skal sørge for, at de bestemmelser, der er fastsat i loven bliver overholdt. Det er dem, der bestemmer de almindelige retningslinjer for DRs virksomhed. DR er forpligtiget til at yde public service, det vil sige at de arbejder i folkets tjeneste og skal påtage sig nogle bestemte opgaver, som sikre "at danskerne får et stort og alsidigt udbud af kvalitetsudsendelser i radio og tv" (DR.dk, 2013, ¶ Public Service). DR skal leve op til Radio- og fjernsynsloven, som er vedtaget af Folketinget, der skal produceres radio og tv for alle, hvor der både formidles nyheder, undervisning og underholdning (Radio- og fjernsynsloven, 2002).

DR3 er kanalen der henvender sig til den yngre del af befolkning, i aldersgruppen 15-39 år. Her sendes der fiktions- og fakta programmer af høj kvalitet, der gennem satire, videnskab, reality og dokumentar, skal kunne provokere og skabe debat. Der bruges nye programformater og der er plads til nye talenter. De ønsker at det skal være en udfordrende og underholdende kanal. (DR.dk, 2015, ¶ DRs tv- og radiokanaler)

DR Videnskab er en afdeling under DR Kultur, som producere både radio og tv til de forskellige kanaler i DR, for eksempel radioprogrammerne *Harddisken* og *Hjerneboksen* på P1, og tv-programmerne *P.O.V.* og *Videnskabsmagasinet*, der bliver sendt på DR3. Deres mission er at gøre videnskabsstof relevant for så mange danskere som muligt, og derved få stoffet ud i flere forskellige formater og på de forskellige radio- og tv-kanaler (BILAG 1).

Når DR Videnskab producere indhold til DR3 skal de således lever op til de forskrifter som DR Kultur har nedlagt for kanalen. Det skal være indhold som er "modig, underholdende og innovativ" (BILAG 2) og som taler til de videbegærlige mennesker i målgruppen 15-39 år.

God formidling kan sælge sand i Sahara eller få dig til at vælge Coca Cola over Pepsi. Når det kommer til videnskab, så skal der ikke sælges noget, og man må derfor gå ud fra at det der bliver formidlet er sandt. Videnskabsprogrammer skal formidle videnskab. Men for at seeren ikke skal zappe væk, skal det også på en eller anden måde være underholdende. Det skal være

en oplevelsen. Seerens engagement kan forstærkes, hvis de har det sjovt og nyder det de ser (Mossberg, 2004).

Medieteksten får sin styrke ved at få folk til at vender tilbage til det samme program på det samme tidspunkt (Wickham, 2007, 48). Derfor har folkene bag programmerne brug for at fastholde seerne, hvilket de gør ved at engagere dem gennem deres syn på verden, og hvis de ikke føler at deres behov bliver mødt, stopper de med at se programmet (Wickham, 2007, s. 48). Der ønskes at skabe en forbindelse mellem seeren og programmet, således af programmet bliver til noget mere end bare et program, det bliver til et kulturelt artefakt (Wickham, 2007, s. 48).

Det handler om at få folk til at se ens program, derefter handler det om at få dem til at blive ved med at se. Det kræver at de skal tage et bevidst valg om at blive ved at se programmet, hvilket betyder at de er mere investeret i teksten (Wickham, 2007, s. 56).

I dag ser de fleste mennesker tv alene, hvilket frembringer en anden reaktion hos seeren end hvis de ser programmet sammen med andre i en gruppe, ved ikke at skulle tage hensyn til andres ønsker, har seeren komplet kontrol over sine omgivelser og kan tage beslutningerne. Det frembringer et mere intenst forhold mellem individet og teksten (Wickham, 2007, s. 56).

Vi er ikke passive i vores respons til tekster, vi afkoder, læser og forstår programmets beskeder (Wickham, 2007). Publikummet er dog ikke en homogen masse, men er fuld af forskellige individer med forskellige livshistorier som de medbringer til teksten, hvilket betyder, at der er lige så mange mulige meninger af teksten, som der er seere (Wickham, 2007, s. 59). Når seeren skal vælge program og hvordan de reagere på hvad de ser, kommer der forskellige aspekter af seeren i spil (Wickham, 2007, s. 61).

Når det kommer til fakta tv forventer seeren en form for sandhed (Wickham, 2007, s. 126). På forskellige tidspunkt i forskellige typer af faktuelle programmer, søger vi efter forskellige former for sandhed og vores forståelse af denne sandhed er fleksibel (Wickham, 2007, s. 127).

Jeg ønsker derfor at finde ud af, hvordan DRs program Videnskabsmagasinet på DR3 levere videnskab til deres seere og hvordan formidlingen bliver opfattet. Jeg mener det er relevant at undersøge om videnskaben drukner i underholdning, og om seerne får noget ud af en videnskabeligt underholdningsprogram. Jeg vil derfor gennem mit speciale forsøge at besvare følgende problemformulering:

Hvordan formidler Videnskabsmagasinet på DR viden og videnskab til deres seer, og hvordan opfatter de den viden og videnskab der bliver formidlet?

Videnskabsteoretisk tilgang

I det følgende afsnit vil jeg præsentere den videnskabsteoretiske tilgang og den forståelsesramme, som specialet ligger sig under. Det vil være en refleksion, som har til hensigt at beskrive, hvordan jeg har bedrevet videnskab og de præmisser som ligger til grundlag for erhvervelsen af denne nye viden.

Videnskabsteori er et vidt felt som rummer mange forskellige perspektiver. De har alle tilfælles at de beskæftiger sig med objektiv eller subjektiv viden. Når jeg anvender videnskabsteori i specialet, er det i søgen efter viden og sandhed om et givent problem (Zeller, 2011). Det vil sige, at jeg gennem specialets problemfelt forsøger at erhverve mig en dyberegående forståelse og viden af den menneskelige aktivitet, at se fjernsyn, og produktet heraf. Hvorved jeg vil have opnået en sandhed. Til dette anvender jeg den hermeneutiske tilgang.

Hermeneutik betyder at fortolkning (Højberg, 2014), som også er en af dens to kernebegreber, hvor det andet er mening (Pahuus, 2014), hvor fortolkning er den eksplicite udgave af forståelse (Gadamer, 1960/1975). Det handler om at forstå, under hvilket forhold ens forståelse finder sted, og derved, hvilket grundlag ens forståelse for et givent emne bygger på. Ens forståelse af en tekst, bygger på de forventninger man har til teksten, som man har erhvervet sig via tidligere tekster inden for det samme emne (Gadamer, 1960/1975). For at forstå helheden, må man også forstå delen, og om vendt. Dette cirkulære forhold visualiseres i hermeneutikken med hermeneutiske cirkel, som beskriver forståelse om sammenspillet mellem tradition og fortolkeren (Gadamer, 1960/1975). Hermeneutikken forudsætter at individet går ud fra de forforståelser, som er blevet erhvervet gennem dennes interesse for et emne.

Som individ, har jeg mine egne forforståelser, både som seere men også igennem mit praktikophold. Min interesse er blevet vagt og jeg vil gennem mit speciale opsøge ny viden inden for feltet, som giver mig en ny forforståelse, hvilket også skal hjælpe mig til at besvarer min problemformulering. I min fortolkningsproces har jeg derved mulighed for at lade min erkendelse af virkeligheden indgå. Jeg vil således ende ud med en ny forforståelse for mit valgte emne.

Mit medieparadigme

For at mine læsere og jeg har det samme ståsted i forhold til, hvilken opfattelse af medier jeg anvender i dette speciale, tager jeg udgangspunkt i Joshua Meyrowitz artikel "*Tre paradigmer i medieforskning*". Her inddeler han forståelsen af medier i tre paradigmer, som kanaler, sprog og miljøer. Ved at klarlægge hvilket paradigme eller paradigmer jeg arbejder indenfor, mener jeg, at det vil komme en del forvirring i forkøbet, ved eksplicit at besvare spørgsmålet om hvordan jeg opfatter medier i dette speciale. Grunden til jeg finder det, er relevant at gøre klart fra starten, er at dette spørgsmål vil, ifølge Joshua Meyrowitz, have forskellige besvarelser, alt efter hvilket paradigme man arbejder inden for. (Meyrowitz, 1997, s. 57)

Min analyse lægger sig under paradigmet for medier som sprog. Jeg vil dog kort gennemgå de to andre paradigmer, medier som kanaler og miljøer, inden jeg går i dybden med det paradigme, hvilket vil sige den verdensanskuelse, jeg lægger mig under.

Anskuer man medier som kanaler, hvilket er den mest almindelige opfattelse, ligges hovedvægten på, at mediet levere et indhold og hvilket budskab indholdet forsøger at viderebringe. De spørgsmål der handler om fjernsyns indhold, handler lige så meget om adfærd og kommunikation, hvilket ikke nødvendigvis kræver et fjernsyn. Fokuset i dette paradigme ligger på "*de elementer, som relativt let flytter sig fra medie til medie, fra virkelighedens interaktion til medie, og fra medie til virkelighedens interaktion*" (Meyrowitz, 1997, s. 58).

Opfattes medier som miljøer, ses hvert medie som et miljø, som har kendetegn og virkninger. Her er det de relativt faste træk ved hvert medie som undersøges. Her ligger fokuset på, hvordan et medie adskiller sig fra andre medier og personlig interaktion, og hvad det er der gør det til et unikt kommunikationsmiljø (Meyrowitz, 1997, s. 64). Dette paradigme er det mindst anvendte, hvilket kan have noget at gøre med at "*de sammenhængsmæssige aspekter af medier er lige så flygtige, som de er vidt udbredte*" (Meyrowitz, 1997, s. 65).

Som skrevet så vil jeg i dette speciale opfatte medier som sprog, hvorfor der fokuseres på de variabler, der fungerer inden for et bestemt medie eller inden for en bestemt type medie og hver deres unikke "grammatik" (Meyrowitz, 1997, s. 60). Analyser der anskuer medier som sprog undersøger bestemte udtryksmæssige variabler eller produktionsteknikker indenfor et

givent medie. Det kan for eksempel være kameraføringen og vinklerne der er brugt i en film for at fortælle historien, en bestemt vinkel kan have betydning for hvordan filmens karakterer bliver opfattet. Når responsens intensitet skal defineres er billedbeskæring og vinkler mange gange vigtigere end indholdselementerne (Meyrowitz, 1997, s. 62). Disse formgreb er ikke noget producerer ønsker, at seerne skal være bevidste om og de grammatiske konventioner bliver ikke synliggjort i de forskellige udsendelser. Man gør ikke opmærksom på hvad der giver at nyhedsudsendelser et dokumentarisk og ikke et fiktionsmæssigt præg (Meyrowitz, 1997, s. 62).

Hvert medie har som skrevet hver sit unikke sprog. Joshua Meyrowitz har opstillet en tabel for trykte medier, stil-fotografi, radio/audio og tv/film. Jeg vil her kun inddrage den del af tabellen der har med tv/film at gøre. Når det drejer sig om tv og film-mediet, så er det følgende produktionsvariabler der fokuseres på:

- op- og nedblænding,
- klip,
- overblænding,
- krydsklipning,
- indstillingslængde,
- zoom vs. kørsel,
- panorering vs. tracking,
- op- og nedtiltning,
- kamera på stativ/håndholdt,
- objektiv vs. subjektiv kameraføring,
- delt skærm,
- multibilledeskærm,
- fast fokus,
- følge fokus og
- sidestilling af lyd og billede

(Meyrowitz, 1997, s. 61).

De forskellige medier kan dog godt blandes, som når der inddrages fotografier i film.

Ved at anskue mine valgte medietekster som sprog, er mit mål, at jeg gennem deres "grammatik" kan udrede, hvilke tv- og filmtekniske manipulationer der bruges til at formidle videnskab. Hvorefter jeg kan undersøge, hvordan dette bliver opfattet af seeren.

Forskningsfeltet

For at få en større forståelse for mit forskningsfelt og hvor jeg placere mig i forhold til feltet. vil jeg i dette afsnit forsøge at gøre rede for, hvad der allerede er undersøgt og skrevet om.

Formidling af viden og videnskab på tv er ikke et nyt område at beskæftige sig med, men gennem årene er der sket en forandring i, hvordan viden og videnskab bliver formidlet. Vi er gået fra mænd i hvide kitler, der fortæller deres viden direkte til kameraet, til mænd og kvinder i sorte T-shirts, der sprænger ting i luften for videnskabens skyld. Vi vil ikke længere bare have informationerne, vi vil underholdes.

Underholdning er ikke bare tidsfordriv og det er mere end adspredelse, indeholder kvaliteter som er væsentlige for menneskers fysiske, psykiske og sociale velbefindende (Jantzen & Vetner, 2008, s. 3). Underholdning er det, som opstår i sammenspillet mellem objektets æstetiske struktur og brugerens personligheds baserede adfærdsstil (Jantzen & Vetner, 2008, s. 5). Ved at gøre et bestemt objekt til noget særligt, tiltrækker underholdning brugerne ved at lokke med et fristed fra den "sædvanlig" virkelighed, det kan således ses som leg (Jantzen & Vetner, 2008, 7). Men det forudsætter derfor også at den underholdte aktivt skal deltage. Det kan muligvis hjælpe brugeren til at realisere dennes potentiale og/eller blive bekræftet i dennes sociale tilhørsforhold. (Jantzen & Vetner, 2008, s.10). Underholdningsprogrammer kan virke både emotionsregulerende og identitetsfaciliterende, ved at de giver os mulighed for at sætte os i et andet eller en andens sted, hvilket bidrager til vores viden om verden (Jantzen & Vetner, 2008, s. 18). Underholdning hjælper mennesker med at fylde fritiden ud.

Formidling af videnskab er ikke kun et interessant emne for medie- og tv-forskere, det har også gjort sig bemærket i aviserne. Ifølge Alice Bell befinder vi os lige nu i en guldalder for videnskabs-tv (Bell, 2013), hun mener dog, at det kan blive bedre, det skal ikke kun handle om at producere et produkt der bare bliver fortæret af befolkningen. Genfortælling af videnskab kan give publikum et god idé om hvad videnskab er, men det er ikke altid der fortælles, hvordan forskerne kom frem til de endelige konklusion, dette mener Alice Bell, samtidig med at hun finder programmerne om videnskab meningsfulde. Ifølge hende skal vi ikke stoppe med at stille spørgsmål til, hvordan programmerne formidler videnskab og hvordan de kan gøre det bedre og ikke mindst hvem de henvender sig til (Bell, 2013). Ifølge Deborah Cohen så skal "*science programmes, just like all other genres, follow trends*" (Cohen,

2005), fra at være mænd i hvide kitler der fortalte om, hvordan verden hang sammen, handler det nu lige så meget om at skulle underholde og holde på seeren. De ældre formater af videnskabs-tv henvendte sig ofte kun til et bestemt udsnit af seere, hvor det i dag for kanalerne handler om at ramme så bredt et spektrum som muligt med deres programmer (Cohen, 2005). Måden hvorpå videnskab bliver formidlet går ikke hen over hovedet på folk, og journalister, hvilket gør, at jeg mener, det er relevant at kigge nærmere på dette område.

Der findes flere forskellige tilgange til at formidle viden og videnskab. For det meste indgår det i dokumentarer, undervisningsprogrammer og tv-magasiner, men det kan sagtens være en del af drama, nyhederne, reality og game-show, eksperiment programmer og ikke mindst i science fiktion (Baram-Tsabari , 2010). Det meste forskning inden for feltet har beskæftiget sig med undervisnings programmer til børn og videnskabsdokumentarer, to genrer der har deres egne bestemte segmenter (Baram-Tsabari , 2010). I forhold til undervisningsprogrammer har undersøgelser vist, at det har en positiv effekt på deres læring, for eksempel deres viden om et bestemt emne, matematisk problemløsning og deres attituder i forhold til videnskab (Baram-Tsabari , 2010). Der er meget få studier der har beskæftiget sig med hvordan tv-videnskab påvirker de voksne seere (Baram-Tsabari , 2010). Artiklen "*Television Science*" (Baram-Tsabari , 2010) giver et godt overblik over, hvordan landet ligger inden for mit undersøgelsesfelt. Den påpeger, at der ikke er forsket ret meget inden for, hvordan det voksne publikum bliver påvirket, hvilket er det jeg synes er interessant og relevant. Meget af det tv der bliver produceret i dag indeholder videnskab uden at det er programmets fokus, for eksempel fiktionsprogrammer, hvor seeren måske ikke er bevidst om videnskabens tilstedeværelse, som *CSI*, *House*, *Star Trek* og til faktaprogrammer som *Mythbusters*, *Brainiac: Science Abuse* og *Hollywood Science*.

Artiklen "*Adult Science Learning from Local Television Newscasts*" beskriver et studie fra 2006, hvor Miller, Augenbraun, Schulhof & Kimmel, undersøgte effekten af voksnes læring gennem tv, hvor analysen viste at segmenter om videnskab og sundhed i de lokale tv-programmer var med til at højne seerens eksisterende viden om videnskab og sundhed eller var med til at vække ny viden om mindre kendte områder (Miller, Augenbraun, Schulhof & Kimmel, 2006). Denne analyse forsøger at skabe et indblik i hvordan voksne bruger tv til at lære om videnskab. Derudover fandt den frem til at voksne bedre husker informationer om praktiske sundhedsemne så som træning end om mere abstrakte emner som nanopartikler (Miller,

Augenbraun, Schulhof & Kimmel, 2006). Det er værd, at tage med at denne analyse også har haft fokus på hvilken form for viden, der er blevet formidlet. Denne analyses fokus ligger dog på nyhedsprogrammernes formidling af videnskab, hvor min analyse vil forsøge at kigge nærmere på bestemte videnskabsprogrammer og deres formidling på en bestemt kanal med en bestemt målgruppe, hovedsagelige unge mennesker fra 15-39 år. I artiklen frembringer forfatterne en interessant oplysning om at gennem det sidste årti er antallet fuldtids videnskabs- og helbredsjournalister faldet (Miller, Augenbraun, Schulhof & Kimmel, 2006). Denne oplysning er interessant, fordi det netop er noget af det, jeg mener er relevant, foruden at det er vigtigt, at det er nogle gode programmer folk gider at se, kræver det også, at der er folk bag dem, som ved hvad de snakker om, at der ikke kun er øje for underholdningen, men lige så meget, at det er ordentlig viden der bliver frembragt.

I en anden artikel "*How the media shape the public's understanding of new development's*" har Mary L. Nucci og Robert Kubey haft fokus på, hvordan tv spiller en kritisk rolle i hvordan befolkningen i USA forstår videnskab (2010). Forskerne undersøgte befolkningens forståelse af genmodificeret mad, og hvordan dette blev opfattet som farligt, fordi der skete en forurening af nogle tacoskaller. Da det blev offentliggjort, blev historien dækket vidt og bredt, og medførte at befolkning fik en negativ opfattelse af genmodificering (Nucci & Kubey, 2010). De pointerer i deres artikel, at den primære kilde til videnskabelig indhold kommer fra tv-nyheder og "[...] as a mass medium, television has the greatest likelihood of influencing public opinion about science and scientists" (Nucci & Kubey, 2010, s. 36). Den måde videnskab og videnskabsfolk bliver fremstillet, har derfor betydning for, hvordan vi som seere opfatter dem og det formidlede. Bliver de fremstillet negativt, er der større sandsynlighed for, at vi vil danne os en negativ holdning, for eksempel lige som i artikel til genmodificeret mad, selvom det måske ikke længere er farligt eller sygdomsfremkaldende. Denne artikel tager udgangspunkt i hvordan tv er med til at skabe befolkningens mening om et givent emne. I forhold til mit speciale, er jeg ikke interesseret i om seerens mening bliver ændret eller dannet på baggrund af programmerne, jeg har et stramt fokus på, hvordan videnskaben formidles og om det bliver gjort på sådan en måde, at seeren lærer noget af programmet.

I artiklen "*How the Discovery Channel Television Show Mythbusters accurately Depicts Science and Engineering Culture*" (Zavrel, 2010) er det blevet undersøgt, hvordan Discovery Channels program *Mythbusters* er med til at informere mennesker, især yngre, om, hvad det vil sige at

studere videnskab og teknik (science & engineering). Programmet giver seerne et indblik i en verden, de måske ikke har den største kendskab til, og det kan således være med til at give en anden indsigt og tilgang til videnskab end en lærebog. Artiklen foreslår, at undervisere der underviser i videnskab og teknik, måske skal kigge mytbusterne over skulderen for at få idéer til at vække flere elevers interesse for området. Det er især tilgangen til videnskab og teknik, der bliver anerkendt i artiklen, da forfatteren mener at deres arbejdsproces følger gængse forskningsprocesser. Gennem undersøgelser forsøger de at be- eller afkræfte om noget kan lade sig gøre, akkurat som forskere gør det bag lukkede døre og uden kamerahold. Og som alle andre forskere bliver de nogle gange nødt til at tilbageholde informationer for at værne om seerne og andre menneskers sikkerhed (Zavrel, 2010). Denne forskning har haft fokus på, hvordan unge kan blive interesseret gennem formidling af videnskab, der er interessant og ikke mindst efterlever den måde forskning udarbejdes på. Det er især hvordan værterne er med til at give et realistisk billede af de mennesker der beskæftiger sig med videnskabelige bestræbelser. Undersøgelsen her går i dybden med måden, hvorpå forsøgene bliver udført, det vil sige selve håndteringen og eksekveringen af videnskab, der er fokus.

Det er ikke kun hvordan videnskab på tv påvirker voksne. I 1999 udgav Marie-Louise Mares, Joanne Cantor og James Burr Steinbach artiklen *"Using Television to Foster Children's Interest in Science"*. Her havde de samlet to studier, som viste hvordan formidlingen af videnskab påvirkede børns opfattelse af videnskab. I starten af 1990'erne i USA var eleverne ikke særligt gode i de videnskabelige fag, og de fleste fravalgte dem, så snart de kunne (Mares, Cantor & Steinbach, 1999). Deres forskningsformål var at finde ud af, om man gennem tv kunne være med til at vække en interesse for videnskab hos børn og unge og ændre deres attitude imod det, og kunne tv undervise i videnskab og ville børn være interesseret i at se et program der indeholdte videnskab (Mares, Cantor & Steinbach, 1999). De fandt frem til at tv kunne være med til at lære børn og unge om videnskab, derudover blev deres attitude imod videnskab blev mere positive, dog kun i forhold til videnskab på tv og ikke i skolen. Det afhang dog af hvor positive stemte de var for det program de regelmæssigt havde set, nogle frembragte en mere positiv indstilling end andre (Mares, Cantor & Steinbach, 1999). Resultatet af det første studie, som omhandlede børns underholdning og læring af et videnskabeligt program, var at *"[...] they learned more when the information was in the format of a popout from a feature story than when shown by itself"* (Mares, Cantor & Steinbach, 1999, s. 292). Hvis videnskaben blev

leveret som en del af en hovedhistorie og ikke blev mærket som videnskab, kunne børnene faktisk godt lide det videnskabelige segment (Mares, Cantor & Steinbach, 1999). Det andet studie var om gentagen eksponering af programmet *Get Real!* kunne påvirke børnenes attitude imod videnskab i den positive retning. Her blev resultatet at der skete en positiv ændring, da videnskab blev fremstillet som en aktivitet som er interessant, værd at bruge tid på og sjov, derudover kunne de se at programmet var med til at vise pigerne at videnskab også er passende beskæftigelse for kvinder, men at det muligvis kunne have den modsatte virkning på drengenes attitude i forhold til kvinder i videnskaben (Mares, Cantor & Steinbach, 1999). En af de pointer forfatterne kom frem til i deres studier og denne artikel var at i forhold til børn så handler det om indpakningen af videnskaben, ifølge dem fandt de ud af "*[...] that the key seems to be presenting the scientific content within the context of other material, showing that there are scientific aspects to everyday events*" (Mares, Cantor & Steinbach, 1999, s. 295). Denne pointe mener jeg er vigtig, og jeg har en formodning om at det ikke kun er for børn og unge at indpakningen har betydning, men at det også betyder noget for voksne når de ser videnskabelige programmer. Artiklen kommenterer også på at velplaceret musik og humor ofte bliver linket til bedre opmærksomhed og læring (Mares, Cantor & Steinbach, 1999), hvilket også er en af mine interesseområder, da det er interessant at finde ud af, hvordan det bliver brugt i det givne program og om det faktisk påvirker seeren..

Mit speciale lægger sig således tæt op af denne artiklen, jeg har dog ikke i sinde at gå ind og ændre i programmerne for at se, hvad der virker bedst på seeren, men hensigten med specialet er at få kendskab til, om programmets udformning er med til at påvirke seeren og hvor meget seeren husker af den videnskab, som blev formidlet i det gældende program.

TV-genre

Dette afsnit handler om, hvilke genre programmet er. Det er vigtigt at inddrage genreaspektet når man kigger nærmere på, hvordan seer oplever en given tekst. Genre er de tekstlige træk, som både er stabile og foranderlige ved en tekst, desuden drejer genre sig også om de forventningshorisonter både afsender og modtager har til teksten, disse forventninger er således også stabile og foranderlige (Frandsen & Bruun, 2005, s. 53; Copley, 2006). Jeg vil afslutningsvis i afsnittet beskrive, hvordan programmet tilhører den gennemgåede genre. Derudover inddrager jeg også filmtekniske virkemidler, da jeg finder det relevant at kunne se nærmere på, hvad de kan gøre for et program og hvordan de bliver brugt i det udvalgte program. Ved at analysere programmets formsprog, har jeg en formodning om, at jeg kan sætte det op imod den empiri, jeg senere vil indsamle, og på den måde forsøge at opnå en forståelse for, hvordan programmet formidler videnskab, og om det valgte formsprog har noget at sige i forhold til, hvad seeren husker fra programmet.

Tv-mediet er i sig selv et forholdsvis ungt medie, i forhold til for eksempel bøger, aviser og sågar film, måske det er derfor, at det fra starten har været et adaptivt medie som har lånt og genbrugt indhold, form og æstetik fra disse medier, for eksempel er undervisnings-tv lærebøgernes ækvivalent, tv-dramaer låner fra teater og reality svarer til ugebladene (Christiansen, 2014). Det kan være en af grundene til at tv-forskning trækker på kendte teorier fra andre felter som journalistik, film- og medieteorier, kulturstudier og receptionsteori, da der ikke er udviklet særskilte analytiske metoder i samme omfang (Christiansen, 2014). Tv har i mange år været anskuet som mindre kulturelt end film og teater, netop på grund af at det ikke blev opfattet som en selvstændig enhed, men et medie der bare lånte fra de mere kulturelle anerkendte medier som film og teater (Christiansen, 2014). Men denne bølge er vendt, hvilket man i dag kan se i stigningen af serier med millionsatsninger og i kvaliteten af serierne og ikke mindst at mange anerkendte skuespillere medvirker i serier. Denne omvæltning kan skyldes, at vi befinder os i *mangfoldighedsperioden* (Christiansen, 2014, s. 285), som startede tilbage i 1990'erne sammen med indtoget af flere kanaler og nye tv-teknologier. De mange kanaler giver flere valgmuligheder og mere valgfrihed til seeren, hvilket også bliver synligt ved at der kommer flere nichekanaler med mindre målgrupper såsom TV2 ZULU og TV2 Charlie (Christiansen, 2014). DR3 kan sættes i nichebåsen, da kanalen caterer til en mindre målgruppe herunder, især de yngre seere og der er fokus på

underholdning og at den skal være udfordrende (DR.dk, 2015 ¶ DRs tv- og radiokanaler). Kommunikationsforskeren Henry Jenkins beskriver det sigende ved at sige at vi er gået fra at "*the-one-size-fits-all diet of the broadcast networks*" til "*a feast of niches and specialities*" (Jenkins, 2008).

De historier der bliver formidlet, skal tages seriøst. Fordi de giver os et indblik i virkeligheden, og er derved med til at organisere den dramaturgi som samfundet repræsenterer sig selv, til sig selv (Buonanno, 2008, s. 77). Historiefortælling er således en fortællende fremstilling af samfundet. Ved at se disse programmer kan det skabe oplevelser som er essentielle for vores moderne kulturelle mønstre (Williams, 1992, s. 53). Hvis programmer, skal skabe en oplevelse, så skal de forandre, forundre og forvandle, hvilket er oplevelsens tre led (Jantzen, Vetner & Bouchet, 2012). En oplevelse har læringspotentiale, og hvis et program ønsker af formidle, altså lære fra sig, så må det også skulle opfylde de krav der bliver stillet til en oplevelse. Oplevelser kommer i alle former, og det kan være en lige så god oplevelse, at se virkelig fantastisk program som at køre i den vildeste rutsjebane.

Faktaprogrammer

Uanset hvilket medie og genre man arbejder med, så er det de samme grundprincipper, man anvender til at skabe den gode historie (Larsen, 2012). En hvilken som helst historie er struktureret i indhold, form og udtryk, som kontrolleres af en samlende idé som er historiens mening eller budskab (Larsen, 2012). Som historien skrider frem, bliver publikum præsenteret for *information*, der kan vække publikums interesse og oplyse dem, *identifikation*, der forsøger at skabe indlevelse og genkendelse, og *fascination*, hvor publikums fantasi kan blive pirret og deres følelser bliver stimuleret (Larsen, 2012). I forhold til faktaprogrammer så handler det om, at de leverer en overbevisende bevisførelse til publikum, som skal finde karaktererne og handlingen troværdig, og der indgås en kontrakt om, at den virkelighed der skildres er autentisk og troværdig (Larsen, 2012). Karaktererne og handlingen opnå kan opbygge etos (Aristoteles, 1983), således, at seeren finder det fortalte troværdigt.

Formålet med faktaprogrammer er at oplyse seeren og give dem både viden, forståelse, holdninger, indsigt og handlemuligheder (Larsen, 2012). Det skal tale til logos (Aristoteles, 1983) Formålet med det enkelte programs oplysning kan dog have forskellige formål, det kan

enten formidle viden eller bearbejde holdninger (Larsen, 2012). Er det formidling programmet går efter, er formålet at seeren skal vide mere og kunne mere om verden, er det til gengæld bearbejdning af holdninger forsøger programmet at cementere, ændre eller bearbejde holdninger og fordomme (Larsen, 2012). Det er derfor vigtigt fra starten at gøre det klart om programmets mål er vidensformidling eller holdningsbearbejdning (Larsen, 2012).

Inden for de to retninger findes der forskellige måder at forholde sig til virkeligheden på, og derfor også forskellige fortællerroller, hvilket kan ses i det følgende oversigtsskema:

FORTÆLLERROLLE	FORHOLD TIL VIRKELIGHEDEN	FORHOLD TIL SEEREN
"Læremester"	Demonstrerende	Vidensformidling
"Krønikefortæller"	Illustrerende	Vidensformidling
"Anklager" ("detektiv")	Afslørende	Holdningsarbejdende
"Antropolog"	Afdækkende	Holdningsarbejdende
"Eksperimentator"	Afprøvende	Holdningsarbejdende

Gengivet på baggrund af model fra "Larsen, 2012, s. 192).

Da dette speciale handler om formidling af videnskab og derfor lægger sig under vidensformidlingsparaplyen, har jeg valgt ikke at uddybe de tre undergenrer for holdningsarbejdende programformer. Jeg vil i stedet for fokusere og uddybe læremester- og krønikefortællerformen. De programmer, som tilhører de videns-formidlende former, kan ses som en form for undervisnings-tv der forsøger at give seeren ny viden og blive klogere på emner som verdenshistorien, menneskets biologi eller mere praktisk viden som, hvordan man laver den perfekte souffle (Larsen, 2012). Disse programmer forsøger hovedsageligt at give seeren viden inden for deres allerede eksisterende interesseområder, men programmerne skal stadig fastholde seeren, hvilket betyder at de skal præsentere noget nyt og fascinerende inden for seerens interesseområde eller få seeren overbevist om at det givne programs emne er interessant og relevant for seeren (Larsen, 2012).

Det demonstrerende faktaprogram formidler praktisk viden til seeren, som kan have en nytteværdi for denne, det vil sige at det kan være demonstrationer som kan være med til at løse problemer eller forbedre levevilkår (Larsen, 2012). Ved denne form for program går

seeren nærmest i lære hos programmet, hvilket er grunden til at fortællerrollen i sådanne programmer kan karakteriseres som *læremester* (Larsen, 2012). Personen eller personerne der påtager sig denne rolle skal have eller skal fremstå som en der har, en stor kompetence og autoritet inden for det område af praktisk viden som personen lærer fra sig (Larsen, 2012). De demonstrerende programmer kan være orienteret mod forbrugeren, gør-det-selv eller boligindretning og bygger på den bærende idé "*praktisk viden kan gøre tilværelsen... lettere, smukkere, rigere, bedre, sjovere etc.*" (Larsen, 2012, s. 194)

Er det i stedet for encyklopædisk viden, som hvordan man kan forstå verden og orientere sig efter denne, der formidles, så er der tale om illustrerende viden (Larsen, 2012). Her handler det om at fange seerens interesse ved at tilføje en fascinationsværdi til det fortalte, dette kan gøres ved at fortælle historien for eksempel med usædvanlige, fantastiske, chokerende eller rørende billeder (Larsen, 2012). Her handler det om at give seeren nye oplysninger eller en ny måde at formidle en tidligere fortalt historie, dette danner grundlaget for at fortællerrollen her påtager sig en rolle som en *krønikefortæller* (Larsen, 2012). Krønikefortællerrollen skal indtages af en person som er troværdig, og som har overblik og indlevelse i historierne og på den måde føre seeren igennem en oplysende fortælling, hvor personen selv "[...] *anskuer almenviden som godt stof for gode historier*" (Larsen, 2012, s. 191). For de illustrerende programmer handler det om at sætte nyhedsværdier på spil og sætte dem i forhold til det tema eller de konflikter, programmet forsøger at fortælle om. Det kan være kongehusets historie, dinosaurernes uddøende eller verdensrummets udforskning (Larsen, 2012). Desuden er programmerne ofte bygget op over temaer og historier som vækker myte-, fabel og eventyr-associationer hos seeren (Larsen, 2012). Den bærende idé for illustrerende programmer er "[...] *at der findes viden der er ukendt for seeren, og som kan hjælpe til at give større forståelse af naturens, samfundets og menneskelivets mysterier*" (Larsen, 2012, s. 194).

Fortællerens udtryk i de forskellige former for faktaprogrammer afhænger hovedsageligt af, hvilken type fortællerrolle programmet kræver, hvilket også fremgår af overstående skema. Fortælleren kan være en anonym og autoritativ speak, legemliggjort af en stand up med øjenkontakt til seerne eller erstattes af medvirkende fortællere i sync. Derved kommer fortælleren kun til udtryk gennem den bagvedliggende iscenesættelse og redigerende instans, fortælleren her bliver således fraværende fra programmets synlige og lydige overflade (Larsen, 2012).

Populærvidenskab

Når det kommer til formidlingen af videnskab, er der to faglitterære kredsløb, det lille og det store. Det lille faglitterære kredsløb er, hvor forskere kommunikerer til andre forskere, hvilket hovedsageligt sker gennem kollegialt bedømte tidsskrifter (Brier, 2010, s. 11). I det store faglitterære kredsløb kommunikerer forskerne gennem formidlingstekster ud fra deres felt, både til forskere inden for andre specialer men også til lægfolk. (Brier, 2010, s. 14). Det er inden for det store faglitterære kredsløb at videnskabsformidling hører til, her er teksterne ikke videnskabelige i sig selv, men de handler om videnskab (Brier, 2010, s. 19). Når det handler om at formidle videnskabelig viden til mennesker, der er på et lavere vidensniveau end de forskere, som har opnået den givne viden, defineres det som populærvidenskab, hvor fjernsynet er en af hovedformidlerne (Brier, 2010). Tidligere var det hovedsageligt gennem bøger, breve og tidsskrifter af formidlingen fandt sted. Disse medier er stadig i spil, men nu formidles videnskab også via hjemmesider og man kan sågar følge diverse Facebooksider dedikeret til at formidle videnskab, så som *I fucking love science*. Populærvidenskab er et vigtigt middel til at hjælpe os, med at holde os opdateret på, hvad der sker i den teknologiske udvikling og det videnskabelige syn på verden, krop og sind (Brier, 2010, s. 36). Der er brug for at formidlingen er reflekteret, således at den formidlet viden kan omsættes til personlig handling og politisk og etisk stillingtagen. Det er derfor relevant hvordan forskningsresultater bliver formidlet, da de påvirker vores kulturelt prægede bevidsthed og vores opfattelse af virkeligheden, mennesket og værdierne, er relevant (Brier, 2010). Populærvidenskab handler om at oplyse, fascinere og engagere modtageren ved at vække dennes interesse gennem folkeoplysende og meningsdannende artikler, hvor der anvendes fiktionsgreb, men hvor der stadig er fokus på faktaformidling, som ikke skal blive for trivialiserende (Brier, 2010). For at opfylde sin funktion, bør den videnskabelig formidling derfor placere sig mellem skepsis og forførelse (Brier, 2010, s. 73).

Publikum

Tv har en social magt (Wickham, 2007, s.48) og seers forhold til tv er i konstant forandring (Wickham, 2007, s. 45). Hvilket må betyde at denne magt også er i konstant forandring.

Medieteksten får sin styrke ved at få folk til at vender tilbage til det samme program på det samme tidspunkt (Wickham, 2007, 48). Derfor har folkene bag programmerne brug for at

fastholde seerne, hvilket de gør ved at engagere dem gennem deres syn på verden, og hvis de ikke føler, at deres behov bliver mødt, stopper de med at se programmet (Wickham, 2007, s. 48). Der ønskes at skabe en forbindelse mellem seeren og programmet, således af programmet bliver til noget mere end bare et program, det bliver til et kulturelt artefakt (Wickham, 2007, s. 48).

Det handler om, at få folk til at se ens program, derefter handler det om at få dem til at blive ved med at se. For det kræver at de skal tage et bevidst valg om at blive ved at se programmet, hvilket betyder, at de er mere investeret i teksten (Wickham, 2007, s. 56).

I dag ser de fleste mennesker tv alene, hvilket frembringer en anden reaktion hos seeren end hvis de ser programmet sammen med andre i en gruppe, ved ikke at skulle tage hensyn til andres ønsker, har seeren komplet kontrol over sine omgivelser og kan tage beslutningerne. Det frembringer et mere intenst forhold mellem individet og teksten (Wickham, 2007, s. 56).

Vi er ikke passive i vores respons til tekster, vi afkoder, læser og forstår derimod programmets beskeder (Wickham, 2007). Publikummet er dog ikke en homogen masse, men er fuld af forskellige individer med forskellige livshistorier som de medbringer til teksten, hvilket betyder, at der er lige så mange mulige meninger af teksten, som der er seere (Wickham, 2007, s. 59). Når seeren skal vælge program og hvordan de reagere på hvad de ser, kommer der forskellige aspekter af seeren i spil (Wickham, 2007, s. 61).

Programmet

Videnskabsmagasinet på DR3 er en programserie, der er blevet sendt torsdage klokken 21.30 på DR3. Der er indtil videre blevet sendt to sæsoner af ti afsnit med en varighed på cirka 28 minutter, hvor anden sæson blev sendt i efteråret 2015. Idéen med programmet er at bringe "[...] *underholdende og tankevækkende undren over hverdagens store og små mysterier*" (Rask, 2015) ud til kanalens seere, som skal erhverve sig brugbar viden om hverdagsvidenskab på en lettilgængelig måde. Derudover er intentionen at seeren kan se frem til fascination, uforudsigelighed og ahaoplevelser, gennem programmet hvor dets reportere både udsætter sig selv for forskellige forsøg, laver egne forsøg og møder mennesker som arbejder med videnskab og som den påvirker (DR.dk, 2015). Værten på programmet er Joachim Brandt Møller og i anden sæson er de to faste reportere Petra Nagel og David Hedtoft.

I specialet har jeg valgt at tage udgangspunkt i første afsnit af anden sæson. Grunden til dette er at det første afsnit skal bringe seerne fra sæson tilbage til programmet, samtidig med at det skal vække interessen hos nye seer, og derudover skal de fastholde de seere der ser programmet.

Det første afsnit af anden sæson handler om muskler. Udgangspunktet for programmet er, at værten Joachim Brandt-Møller er blevet 28 år, hvilket betyder at hans muskelfibre vil blive svagere og svagere resten af livet. Gennem programmet undersøger Joachim Brandt-Møller og de to reportere Petra Nagel og David Hedtoft Reynisson, om der er noget, man kan gøre for lettere at få større muskler og blive stærkere. David Hedtoft prøver kræfter med ren proteinkost og Petra Nagel afprøver, om man kan yde mere, hvis man stønner og om man kan bruge strøm til at træne i stedet for at gå i fitnesscenter. Imellem de forskellige indslag er der indlagt to breakers, den ene fortæller om myostatin, som er det protein, der hæmmer ukontrolleret muskeltvækst, den anden er videnskabsnyheder, hvor der bliver fortalt om p-piller til mænd, at planter har et duftforsvar og man har filmet, hvordan en pickup bevæger sig på en plade. Foruden disse dele af programmet, forklarer David Hedtoft Reynisson, hvad en neodymmagnet er og hvor stærk den er.

Nedenunder er programforløbet opstillet.

00:20- 00:21: Sort skærm.

00:21 – 00:29: Værten Joachim byder velkommen fra en bære.

00:29 – 00:46: Programintro.

00:46 – 01:49: Joachim præsenterer programmets tema som er muskler.

01:49 – 01:52: programtitel.

01:52 – 03:08: Joachim forklarer om muskler.

03:08 – 04:35: Joachim snakker med Jørgen Tranum-Jensen om tabet af muskelfibre, når man bliver gammel.

04:23 – 06:25: Breaker om muskelfibre, muskelopbygning og myostation.

06:25 – 06:28: Programtitel.

06:28 – 09:58: Reporter David laver et forsøg om, hvad der sker med kroppen, når man udelukkende lever af protein.

09:58 – 10:27: Joachim snakker om lyde, når man dyrker sport.

10:27 – 16:10: Reporter Petra undersøger, om man kan yde mere ved at stønne.

16:10 – 17:02: Joachim og mand kaster med græskar og giver resultatet på Petras forsøg.

17:02 – 19:19: Breaker Ugens Videnskabsnyheder:

1) p-piller til mænd.

2) planter kan tilkalde hjælp.

3) elektromikroskop har taget billeder af hvordan bevægelse bliver omsat til lyd.

19:19 – 19:22: Programtitel.

19:22 – 21:12: Joachim får afbrudt funktionen i sit venstre underben.

21:12 – 26:46: Petra undersøger, om man kan blive stærk ved at træne med stød i musklerne.

26: 46 – 26:50: Programtitel.

26:50 – 27:55: David forklarer, hvor stærk en neodymmagnet er.

27:55 – 27:57: Programtitel.

27:57 – 28:24: Joachim fortæller om muskler.

28:24 SLUT.

I det efterfølgende afsnit vil jeg gå i dybden med de virkemidler, der bliver anvendt i programmet til at formidle videnskaben og hvilken betydning det har for programmet.

Programmets virkemidler

For at kunne se nærmere på de virkemidler der er anvendt i programmet, har jeg udarbejdet et registreringskema (BILAG 3), hvor jeg noterer, hvad der sker på billed- og lydsiden.

Jeg har anvendt terminologierne fra *"Reklametid"* (Kristensen & Riber Christensen, 2003), som grundlag for udfyldelsen af registreringskemaet, mens jeg til billedbeskæring har taget udgangspunkt i filmleksikonets betegnelser (Filmcentralen, u.d. ¶ Billedbeskæring). I musikkolonnen har jeg angivet det musik, som er blevet anvendt, med titel og kunstner, hvis det er et kendt nummer ellers er det beskrevet.

For lettere at referere tilbage til programmets indhold til har jeg angivet klip og tidskode, hvilket betyder at hver gang der klippes i programmet, er det noteret med et nummer og en tidskode, for hvor i programmet vi befinder os. Tidskoden er relevant, da registreringskemaet er udfyldt på grundlag af den udgave af programmet, der er tilgængelig fra statsbibliotekets arkiv.

		Billede			Lyd		
Klip	Tidskode	Indhold	Grafik	Kameraindstilling	Reallyd	Effektlyd	Musik
1	00:20	Hvem og hvad er i billedet, og hvor foregår det.	Hvilken grafik er lagt over billedet.	Hvilken kameraafstand, kameravinkel og kamerabevægelser.	Lyden fra virkeligheden	Lyde der understreger det dramatiske	Hvilket musik anvendes der.

Fortællemåde

Inden for tv-genren arbejder man hovedsageligt med tre fortællermåder, der adskiller sig fra den dramatiske som oftest bliver anvendt i spillefilm og teater, den kan dog også godt anvendes i dokumentarprogrammer, hvor en skjult fortæller fortæller en givne historie kronologisk (Harms Larsen, 2003). Når man beskæftiger sig med tv er det nogle andre konstruktionsprincipper, der trækkes på for at udtrykke og udforme programmets indhold (Harms Larsen, 2003). Disse fortællemåde er *den episke*, *den lyriske* og *den didaktiske* (Harms Larsen, 2003, s. 20).

Den episke fortællemåde bliver brugt i mange programmer om historiske emner. Her skal publikum kunne identificere sig med fortælleren, fortællerstemmen og fortællerens sprog. Der skal opbygges etos, således at der skabes en relation og fortælleren virker troværdig (Aristoteles, 1983). Nogle af karaktertrækkene ved denne fortællemåde er, at det personerne gør, bliver beskrevet, refereret og genfortalt til publikum, som bliver fortællerens tætteste relation. (Harms Larsen, 2003, s. 20)

Den lyriske fortællemåde er ikke så ofte anvendt i almindelige tv-programmer, men fremgår oftere i kunstneriske programmer, men også film anvender den. En forudsætning for denne fortællemåde er, at publikum fascineres af det sproglige og/eller det visuelle i fremstillingen, da indholdet er sammensat af symbolske ord eller billeder, som skal give indblik i den subjektive fortællers stemning, følelser eller sindstilstand. Fortælleren kan optræde direkte i programmet eller være skjult i fortællingen, det er i dennes udtryk eller kamuflerede selvbillede publikum skal kunne indleve sig og opleve fortælling igennem. (Harms Larsen, 2003)

Den didaktiske fortællemådes karakteristika er at indholdet gennem logik og argumenter, skal give struktur, overblik og perspektiv på oplysninger, synspunkter, begivenheder og fænomener. Dette stiller krav til at publikum skal have videbegær og være fascineret af det emne, der bliver formidlet. Fortælleren i sådanne programmer er oftest et autoritativt vidende subjekt, som gennem et stærkt etos fremstår som troværdig og belærende overfor et mindre kyndigt publikum, som derved bliver det direkte tiltalte objekt. (Harms Larsen, 2003) Hertil kan knyttes den uskrevne kontrakt, som er indgået mellem afsenderen og publikum, om at de informationer, der bliver formidlet i programmet bygger på sande oplysninger, som ikke nødvendigvis er underholdende i sig selv (Helmer Hansen, 2007).

På grund af den teknologiske udvikling og mediekonkurrencen er fortællemåderne ikke længere skåret så skarpt. Nu blandes fortælleformerne for at tiltrække et stort og bredt publikum, hvilket forsøges ved at skabe særlige kombinationer, der både har høj identifikation og stærk fascination. (Harms Larsen, 2003)

Videnskabsmagasinet på DR3 gør hovedsageligt brug af den didaktiske fortællemåde, hvilket giver mening da det oftest er denne der bliver brugt i programmer om videnskabelig emner (Harms Larsen, 2003). Her indtager værten Joachim Brandt-Møller og reporterne Petra Nagel og David Hedtoft rollerne som de troværdige belærende fortællere. Når de tre undersøger og

udfører de forskellige forsøg, får de hjælp til denne fortællerrolle af de indhentede eksperter, der således oplyser og belærer de tre fortællere om deres viden inden for det givne område. Her indtager de tre i stedet for rollen som det tiltalte objekt, hvilket seeren så kan identificere sig med.

Udover at anvende den didaktiske fortællemåde i programdelene med værten og reporterne, så gør de to breakers, den om muskelfibre, muskelopbygning og myostatin, og den med ugens videnskabsnyheder, brug af den lyriske fortællemåde. Her bliver der brugt forskellige billeder og videoklip til at visualisere det som voice-overen fortæller. Når der bliver fortalt om myostatin og en dreng som er sindssygt muskuløs, bliver der for eksempel brugt et billede af Mighty Mouse (BILAG 3 klip 53) og brugt klip fra *"The Incredible Hulk"*-serien med Lou Ferrigno (BILAG 3, klip 64-66). I disse to breakers er der ikke et kronologisk fortælling i, hvordan billederne og videoklippene er sat sammen, og de ville formentlig ikke give mening uden voice-overen. Men som helhed skaber de et udtryksmæssigt mønster i fortællingen.

Intertekstualitet

Intertekstualitet betyder, at der sker en udveksling mellem to tekster, som skal være med til at give en større fornøjelse og dybere forståelse for den nyeste tekst (Kristensen & Riber Christensen, 2009). Publikum kan dog kun opnå dette, hvis de har kendskab og genkender den tidligere tekst der bliver refereret til. Teksten kan dog også godt forstås uden at den refererede tekst kendes, intertekstualiteten giver således bare en ekstra dimension til forståelsen af en tekst. Ser man for eksempel Mel Brooks' *"Spaceballs"*, kan man sagtens finde den morsom og forstå handlingen, men kender man til de film den referere og parodiere, hvor den største reference er til *"Star Wars"*, åbner det op for et helt nyt lag af humor og forståelse.

Ifølge Helle Kannik Haastrup er intertekstualitet et konkret og funktionelt virkemiddel, som er med til at forstærke publikums identifikation og bliver benyttet til at kommunikere information i mainstreamfilm (2006). Helle Kannik Haastrups fokus ligger på mainstreamfilmen. Men jeg vil mene, at hendes definition af begrebet samt hendes skelnen mellem den eksterne intertekstualitet, som omfatter den tværmediale relation, og den interne intertekstualitet, hvor denne bliver opfattet som et virkemiddel indenfor filmens diegese (Kannik Haastrup, 2006, s. 10), også kan anvendes i forhold til brugen af intertekstualitet i *Videnskabsmagasinet på DR3*.

I programmet bliver der anvendt intern intertekstualitet gennem brugen af referencer og citater fra andre tekster. Her bliver intertekstualiteten brugt som et ekstra lag, der er med til at kommentere og underbygge det programdelen handler om. Det er især musikken der er bliver brugt til dette. Under forklaringen af hvordan muskler vokser, hører man starten af AC/DCs *Highway to Hell* (BILAG 3, klip 32-42), hvilket har en letgenkendelig intro. Dette kan tolkes som en kommentar på at ekstrem muskeltræning kan være en farlig vej at færdes på, den kan også ses som en form for slagsang til de testosteron-pumpede mænd der pryder skærmen imens man høre sangen, og den er derved med til at understrege det maskuline. Det er til gengæld det mere sexet og lettere pornografisk musiknummer *Kinky Fætter* af Suspekt, der er spilles imens at værten Joachim Brandt-Møller og en mand laver øvelser på en stripperstang (BILAG 3, klip 137-148). Her er intentionen muligvis at lede tankerne hen på sex, hvilket bliver understreget af stønnelydene i sangen. Den mest direkte brug af intertekstualitet er i programdelen, hvor reporteren Petra Nagel undersøger om det hjælper på ens ydeevne at stønne, her er det tonerne fra Survivors *Eye of the Tiger*, som strømmer ud imens hun hopper (BILAG 3, klip 174-182). Denne sang var titelsangen til filmen *Rocky III* og er i dag næsten blevet synonym for Rocky og hans kamp til toppen i bokseverden, og den er således muligvis blevet en af de mest ikoniske træningsange. Ved at anvende denne sang imens Petra Nagel hopper, citeres Rocky og hans kamp mod toppen. Petra skal give alt hvad hun har i sig ligesom han skulle. Bekendtheden med de tidligere tekster kan derved gøre det lettere at forstå og samtidig være med til at understøtte fortællingen (Grodal, 2003). Ved at inddrage *Eye of the Tiger* og klip fra *The Incredible Hulk* i et program om videnskab, kan være med til at gøre det lettere at forstå og mere underholdende for seeren at sluge, de måske lidt tunge og kedelige informationer.

Derudover kan eksperternes tøjvalg også have betydning for, hvordan seeren opfatter dem. Jørgen Trantum-Jensen, professor i anatomi (BILAG 3, klip 20), Kristian Karstoft, læge (BILAG 3, klip 76-77), og Zbigniew Koscielniak-Nielsen, læge (BILAG 3, klip 254-255), er alle iklædt enten kittel eller andet lægetøj. Det kan selvfølgelig være at de bare har haft det på, fordi det er deres arbejdsuniform, men det kan stadig have påvirkning på, hvordan de opfattes. Ved at være iklædt deres arbejdsuniform, giver det dem og det de siger autoritet. Den hvide kittels magt blev blandt andet påvist i Stanley Milgrams forsøg, hvor testpersoner var villig til at give stød til folk der svarede forkert. Forsøgets forsker, som skulle være autoriteten der bad dem

om at blive ved, var iført en grå kittel (Milgram, 1963, s. 373). Det blev altså påvist, at vi er villige til at handle imod vores egen moral, hvis en autoritet siger, at det er okay.

I forhold til programmet, så skal vi, som seer, ikke give stød eller på anden måde gøre noget vi ikke har lyst til, men vi skal acceptere de eksperter der er med og tage det de siger for gode varer. Det er formentlig også programmets hensigt i brugen af fagfolk, de kommer med troværdighed i bagagen i form af deres profession.

Interview

Som led i min undersøgelse af, hvordan DR3 formidler videnskab, har jeg valgt at anvende interview som metode til at erhverve mig viden om, hvordan seerne opfatter programmerne, og om de lægger mærke til, at det er videnskab der bliver formidlet. Gennem interviewene vil jeg opnå en ny viden og forståelse, og derved en ny forforståelse. Den viden jeg erhverver mig gennem interviewene, giver mig en dybere forståelse for den menneskelige aktivitet, at se *Videnskabsmagasinet*. Interviewene vil danner grundlaget for min receptionsanalyse.

Et forskningsinterview er en professionel samtale, som har en struktur og har til formål at producere viden (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 18). Ifølge Kvale & Brinkmann forsøger det kvalitative forskningsinterview *"at forstå verden ud fra interviewpersonernes synspunkter, udfolde den mening, der knytter sig til deres oplevelser, afdække deres livsverden forud for videnskabelige forklaringer"* (2009, s. 17). Det vil sige, at gennem interviews får man indblik i et andet menneskes livsverden, og man kan på den måde lære noget om, hvordan denne person opfatter og forstår verden. Gennem den interaktion der opstår mellem interviewer og den interviewede konstrueres der viden (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 18). Ved at bruge det kvalitative forskningsinterview kan jeg erhverve mig viden om, hvordan seerne opfatter og forstår de udvalgte programmer og deres indhold af videnskab.

Der findes flere forskellige interviewformer i forhold til hvor struktureret interviewet skal være, dette afhænger af forskningsprojektet (Tinggaard & Brinkmann, 2010). Intet interview kan dog være helt ustruktureret, da interviewer altid har et formål med at afholde interviewet og en interesse for at opnå viden om noget bestemt (Parker, 2005). Et løst struktureret interview kan med fordel anvendes, hvis man ønsker at komme helt tæt på interviewpersonens livsverden og det kan afholdes når interviewpersonen har noget på hjertet (Tinggaard & Brinkmann, 2010). Modsat det løst strukturerede interview er det stramt strukturerede interview. Denne type interviews lader der ikke være meget plads til at tale udenom eller nuancere spørgsmålene, denne type interviews kender vi blandt andet fra internet spørgeskemaer, hvor man for eksempel skal angive hvor tilfreds man er med et produkt på en skal fra 1 til 5 (Tinggaard & Brinkmann, 2010). Ud over de to nævnte, så er der også det semi-strukturerede interview, hvilket er det jeg vil anvende i min undersøgelse. Denne type interviews tager udgangspunkt i en interviewguide, som interviewer på forhånd har

udarbejdet, ved hjælp af denne skabes der en interaktion med den interviewede og der kan desuden tages afsæt i dennes svar og stilles nye spørgsmål ud fra disse (Tanggaard & Brinkmann, 2010).

Jeg vil som nævnt tage udgangspunkt i et semistruktureret interview, der vil dog være en del af interviewet der har karakter som et stramt struktureret interview, hvilket er den del af interviewet, hvor jeg spørger direkte ind til den videnskab, der bliver formidlet i programmerne, her vil der til nogle af disse spørgsmål kun være et rigtigt svar, da det for eksempel kan være hvad proteinet myostatin betyder eller navnet på et musiknummer.

Et interview er ikke en samtale mellem ligestillede parter, det er intervieweren/forskeren der definerer og kontrollerer situationen (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 19). Det er forskeren der hovedsageligt styrer interviewet. Da det er denne der ønsker at opnå ny viden gennem interviewet, er det vigtigt med forberedelser og refleksioner inden man går i gang (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 31). Kvale & Brinkmann har opstillet syv faser som en interviewundersøgelse gennemgår: *Tematisering, Design, Interview, Transskription, Analyse og Verifikation* (2009, s. 122).

Tematisering

Tematisering af min interviewundersøgelse har jeg klarlagt i min problemformulering, her gør jeg det klart, hvad det er jeg ønsker at undersøge og hvorfor. Formålet med mit speciale er at finde ud af, hvordan videnskab bliver formidlet på DR3, hvilket jeg mener er relevant i forhold til at DR er underlagt public service loven, og det derfor er interessant om programmerne bare ses som ren underholdning eller om de lever op til et af kravene om nyheder, aktualitet, oplysning og kultur (Kulturstyrelsen, 2002).

Design

I designfasen planlægges mine interviews, med henblik på hvilken viden jeg sigter efter at erhverve mig. Til udarbejdelsen af min interviewguide tager jeg udgangspunkt i Kim Schrøders multidimensionale model (2003). Denne model indeholder de fem dimensioner, som Kim Schrøder mener en receptionsanalyse indeholder, hvilket er *motivation, forståelse, konstruktionsbevidsthed, holdning og handling* (Schrøder, 2003, s. 69). I forhold til dette projekt er det især konstruktionsbevidstheden hos seeren jeg er interesseret i, da mit fokus

ligger på hvilke virkemidler der bruges og om disse er med til at påvirke seerens opfattelse af programmets indhold. Interviewet vil følge tragtmodellen (Halkier, 2010, s. 126), hvor jeg starter bredt med at få den interviewede til at give et resume af programmet, og på den måde kan jeg få indblik i hvad personen selv har lagt mærke til og vælger at fremhæve. Derefter bliver spørgsmålene mere og mere specifikke, og vil handle mere om præcise dele af programmerne, for eksempel hvad de synes om værterne og om de kan huske den præcise viden der blev formidlet i en bestemt del af programmet. Det kan for eksempel være hvor der tales om stød i muskler eller nyheder i videnskabens verden (BILAG 4). Interviewene bliver gennemført på grundlag af denne interviewguiden.

Interview

Interviewene bliver afholdt fem til syv dage efter at interviewpersonen har set det pågældende program. Dette valg har jeg taget, da formålet med specialet er at opnå viden om, hvorvidt den viden, der bliver formidlet i programmerne bliver husket og på den måde bliver til deres egen viden. Derudover er denne tidsperiode valgt, da der går en uge mellem programmernes afsnit bliver sendt, så seeren skal være bevidst om at programmet bliver sendt, men programmet skal også vække en lyst til at se et nyt afsnit ugen efter. Interviewene vil blive afholdt i uformelle omgivelser, enten hjemme hos dem selv eller hos mig, hvilket kan være med til at skabe en tryk ramme for den interviewede og på den måde være mere tilbøjelig til at snakke frit og uden at være for bevidst om at det er en del af en forskningsproces de indgår i. Derudover vil denne uformelle setting være med til at skabe illusionen om, at interviewet er en samtale mellem to individer. Interviewene bliver optaget på en mobiltelefon, da dette kan virke mindre forstyrrende, end hvis interviewet bliver optaget på en diktafon med mikrofon. Ved at bruge en mobiltelefon, som er en hverdagsartefakt, som de fleste er vant til at have liggende på et bord, vil den muligvis ikke påvirke den interviewede i lige så høj grad. Jeg mener, at idet der er tale om et enkeltpersonsinterview vil brugen af en mobiltelefon som optageudstyr ikke påvirke kvaliteten af optagelsen.

Transskription

Transskription af et interview fra mundtlig til skriftlig form, gør at det egner sig til nærmere analyse (Kvale & Brinkmann, 2009). Hvordan det transskriberes anhangs af forskellige

faktorer som undersøgelsens formål og tid (Kvale & Brinkmann, 2009). Den transskriptionsmetode jeg anvender er DANSK STANDARD 1 (Gregersen, 1992; BILAG 5), jeg har dog valgt ikke at markere når simultantale opstår, her bliver hver talesætning skrevet ud uden at overlappet visualiseres. Denne transskriptionsmetode er valgt, da jeg ikke skal anvende transskriptionen til sproglige analyser, og da jeg ikke er interesseret i *hvordan* den interviewede svarer, men *hvad* de svarer.

Analyse

Til analysefasen vil jeg igen inddrage Kim Schrøders multidimensionale model (2003), hvor interviewene vil blive inddelt i et skema under de forskellige dimensioner. Disse skemaer vil danne grundlaget for den videre receptionsanalyse, hvor jeg vil gå i dybden med, hvorledes de interviewede opfattede den givne medietekst. Gennem analysen vil jeg opnå en ny viden og forståelse for, hvordan seerne, de to interviewpersoner, oplever det formidlede videnskab.

Verifikation

Derefter følger verifikationsfasen, hvor validiteten, reliabiliteten og generaliserbarheden af interviewresultaterne fastslås (Kvale & Brinkmann, 2009). Ved at jeg var bevidst om formålet med interviewene, og hvad det er jeg ønskede svar på, jævnfør min interviewguide, levede interviewene op til de standarder, som er foreskrevet.

Rapportering

Den sidste fase, som er rapporteringsfasen, er hele specialet. Her viderekommunikerer jeg undersøgelsens resultater og de metoder og teorier, jeg har anvendt, i et forhåbentligt læsevenligt og læseværdigt produkt (Kvale & Brinkmann, 2009).

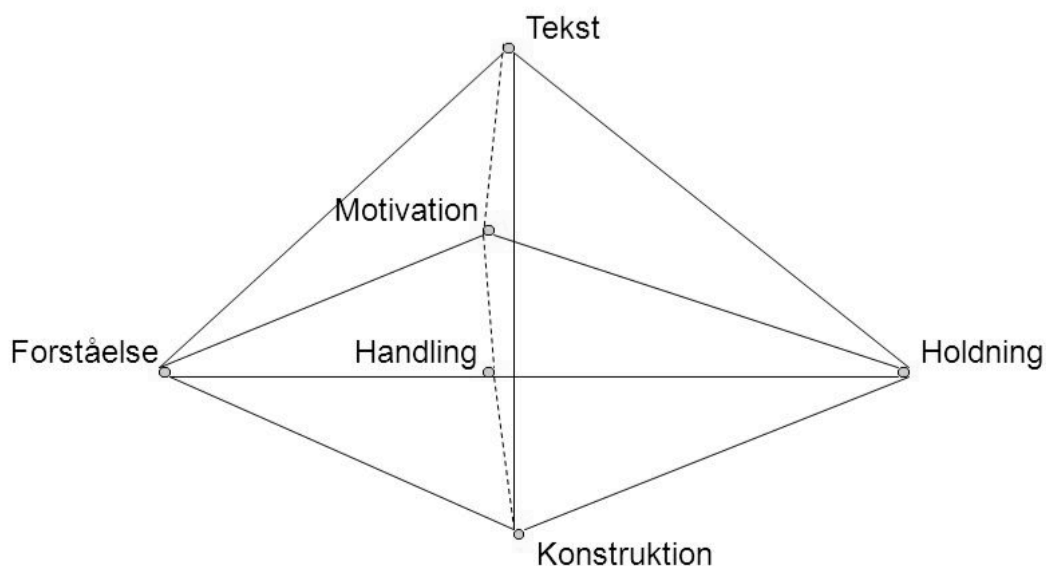
Receptionsforskning

Jeg er interesseret i at finde ud, hvad seeren *gør* med den givne tekst. Til dette vil jeg anvende receptionsanalyse. For seer er ikke tørre svampe, som bare suger medieteksters informationer til sig, de bruger dem, *gør* noget ved dem og forstår dem på deres individuelle måde.

Receptionsforskning opstår i de tidligere 1980'erne, hvor man hverken finder semiotiske analyser eller spørgeskema-undersøgelser fyldestgørende nok for, hvordan brugere interagerer med medietekster (Schrøder, Drotner, Kline & Murray, 2003). Den placerer sig mellem humanistisk tekstanalyse, hvor det menes, at tekstens meninger og ideologier bliver påtvunget passive sind, og på den anden side U+G (uses & gratification) tilgang, hvor der anvendes spørgeskemaer, men her ignorerer de meninger, som danner grundlag for tilfredsstillelsen (*gratification*) (Schrøder et. al., 2003, s. 122). Ved hjælp af både hermeneutiske teorier, semiotik og diskurs, og fænomenologiske teorier, feltarbejde forsøger forskeren at forstå, hvordan mennesker oplever medieindhold, og hvordan de bruger det i deres dagligdag (Schrøder et. al., 2003, s.123). Dette kan undersøges med eksempelvis kvalitative interviews, som er den foretrukne metode indenfor feltet (Schrøder et. al., 2003, s. 125), eller fokusgrupper, hvor forskeren direkte kan observere den sociale meningsproduktion (Schrøder et. al., 2003, s. 125). Begge tilgange har fokus på, at seerne fortæller om deres oplevelse af en medietekst (Schrøder et. al., 2003, s. 122). Mødet mellem den aktive seer og medieindholdet, og hvad de *gør* med dette indhold, er receptionsforskningens undersøgelsesfelt (Schrøder et. al., 2003, s. 124). Receptionsforskning anskuer mening som et fælles produkt af teksten og seeren, hvor "*[...] the production of meaning triggered by a media text will ultimately be unique to each individual*" (Schrøder et. al., 2003, s. 124). Det vil for eksempel sige at min opfattelse og mening af tv-programmet "*Vild med dans*" på TV2, vil være anderledes end min mors eller min nabos., det er dog ikke kun medieteksten, som har betydning for, hvordan seeren opfatter den, her spiller den situationelle og sociale kontekst ind (Schrøder et. al., 2003, s. 124). Det vil sige, at det vil påvirke mig i hvilken sammenhæng og med hvem, jeg oplever medieteksten. Der er forskel på om jeg ser filmen "*50 Shades of Grey*" med mine veninder i biografen eller med mine forældre hjemme i stuen.

Schrøders multidimensionale model

Min valgte analysemetode tager afsæt i Kim Schrøders multidimensionale model, som kan ses som en systematisk analyseopskrift (2003). Her præsenterer han en model for, hvordan man kan analysere kvalitative receptionsinterviews. I modellen er der fem dimensioner, som er opstillet i en pyramide. Dette er gjort for at visualisere, at alle fem dimensioner er forbundet med hinanden og med den analyserede tekst (Schrøder, 2003). Her begrænser modellen sig til kun at beskæftige sig med receptionsprocessen og hvilke betydningsprocesser, der hører hertil, samtidig med at den forsøger at have fokus på det væsentlige ved mediereception (Schrøder, 2003). Undtaget handlingsdimensionen, så skal hver dimension opfattes som et kontinuum mellem to poler, læsningen inden for hver dimension kan således befinde sig midt imellem eller i et af yderpunkterne, det kan også lade sig gøre at man bevæger sig frem og tilbage i kontinuummet (Schrøder, 2003). De fem dimensioner er: *Motivation*, *Forståelse*, *Konstruktionsbevidsthed*, *Holdning* og *Handling*. Den multidimensionale model ser således ud:

Motivationsdimensionen handler om den relevans-relation der er mellem modtagerens tids- og rumligt strukturerede livsverden og medietekstens og brugssituationens univers (Schrøder, 2003). Fokusset ligger på hvor motiveret modtageren er og hvilken form for motivation der er tale om, demens relevansen derudover ses i forhold til andre tilsvarende medietekster (Schrøder, 2003).

I *forståelsesdimension* behandles det, hvorledes modtageren forstår indholdet af medieteksten. Her kan interessen være i at finde ud af hvordan seerens forståelse stemmer overens med producentens intendede budskab, og hvis det giver mening for analysen kan man holde den faktiske forståelse op imod den foretrukne betydning, som er den pragmatiske defineret betydning (Schrøder, 2003).

Konstruktionsbevidsthed handler om forholdet mellem tekst og modtager, hvor denne enten kan ses som en medspiller eller en modspiller (Schrøder, 2003). Det er især medietekstens diskursive magt der er i fokus her, hvor det hovedsageligt i forhold til fakta-genrer er interessant om modtageren er et offer for teksten eller en medspiller (Schrøder, 2003).

Holdningsdimensionen tager udgangspunkt i modtagerens subjektive holdning til medieteksten, både den opfattede position og de forskellige delelementer (Schrøder, 2003). Enhver tekstoplevelse frembringer en subjektiv holdning hos modtageren. Det forholder sig således, at det ofte kun er bevidst, hvis holdningen er af negativ karakter, altså hvis modtageren ikke bryder sig om medieteksten eller dele af den, det kan for eksempel være at de synes værten er irriterende eller finder scenografien grim. Grunden til at denne dimension ikke altid bliver tydeligt udtrykt under interviews er, hvis modtageren er positivt stemt overfor medieteksten, har de ikke så mange indvendinger (Schrøder, 2003).

Handling tager udgangspunkt i hvordan modtageren bruger medieteksten i sin dagligdag (Schrøder, 2003). Her bliver interessen at præcisere en mere snæver anvendelsessammenhæng, som oplevelsen af den enkelte medietekst indgår i (Schrøder, 2003).

På baggrund af de fem dimensioner opstiller jeg et skema som følgende:

Motivation	Forståelse	Konstruktionsbevidsthed	Holdning	Handling

For hvert interview opstilles skemaet og deres udtalelser bliver inddelt efter, hvor de passer, nogle udtalelser kan dog placeres i flere dimensioner, men her bliver de placeret i forhold til hvilken dimension der har overvægten i udtalelsen. Gennem skemainddelingen sammenfattes udtalelser, der har det samme emneområde, for eksempel udtalelser om værterne bliver samlet i den samme rubrik. Dette gør jeg for at gøre det overskueligt og lettere at skabe

overblik over interviewet. Skemaerne vil derved danne grundlag for den videre receptionsanalyse, som vil gå i dybden med hver sin dimension, for at ende ud med en konklusion i forhold til, hvordan DR3s formidling af videnskab bliver modtaget.

Analyse

På baggrund af Kim Schrøders receptionsmodel, vil jeg nu gå i dybden med, hvordan de to interviewede faktisk oplevede programmet Videnskabsmagasinet på DR3. Begge interviews er blevet indført i et skema for at skabe overblik, det er dette receptions-skema min analyse bygger på.

Motivation

Først vil jeg kigge nærmere på *motivationsdelen*, altså hvor interesseret og nysgerrige de er overfor teksten. Her skal det gøres klart at den største motivation for at se programmet er at jeg har bedt dem om at se det, som et led i min undersøgelse. Motivationsdelen bliver her set på om de vil være motiveret og interesseret i flere af programmerne og om de ud fra titlen selv ville have besluttet sig for at se det.

Programmets titlen kunne godt have draget Rémi til at se programmet, fordi det fik ham til at tænke på et af DRs ældre programmer Viden Om, som han synes var et kanon program (BILAG 7, 34). For Sofia kunne motivationen ligge i at hun synes muskler er spændende (BILAG 6, 236), hvilket dette programafsnit handler om, men i forhold til programmet mener hun at det kunne være interessant for folk der ikke har hørt noget om muskler (BILAG 6, 60) og hvis hun var yngre (BILAG 6, 64). Det gælder dog for begge interviewede at de ikke er interesseret i at se flere afsnit, for Rémi var "det den længste halve time" (BILAG 7, 58) og efter godt 16 minutter, hvor Petra stiller om til Joachim ville han havde slukket, for ham ville sort skærm have været mere interessant (BILAG 7, 42). Begge af de interviewede har mistet interessen for programmet og for programserien. Den ene ville sågar have slukket eller zappet væk, hvis det ikke var fordi det ikke var af egen fri vilje han så det. Hos begge to lader det til at det er på grund af at der ikke er noget nyt at komme efter, det vil sige, at de ikke finder det interessant, det der bliver formidlet.

Forståelse

I forhold til forståelse, så havde de begge et forbehold i form af at de ikke var helt sikre på at de overhovedet kunne huske noget, fordi der var gået en uge tids siden de havde set programmet. Det viste sig gennem interviewet at de huskede mere end de lige regnede med. Deres tanker inden programmet var for Sofias vedkommende at "man skulle ud og forske

(BILAG 6, 48), *men at formålet var at formidle viden om muskler* ” (BILAG 6, 42). Rémis forventning var at *”det handler om muskler og så en masse fordomme om hvordan man bliver stærk uden at gøre en skid* (BILAG 7, 22), *den muskulære videnskab* (BILAG 7, 68)”. Det virker som om at Sofias forventning ikke blev indfriet, i forhold til at de ikke tager ud og forsker. Rémi *”havde faktisk tænkt at det var lidt mere informativt end det var”* (BILAG 7, 30). Programmet levede ikke helt op til de forventninger selve titlen lagde op til.

De kan begge to forholdsvis godt huske, hvad de mexicanske forskere var ved at udvinde i forhold til, hvordan planter kan tilkalde hjælp, Sofia formulere det *”planter kan tilkalde hjælp hvis de er truede* (BILAG 6, 178), *noget med nogle signalstoffer i luften”* (BILAG 6, 180) og Rémi beskriver det *”pointeret det her med at hvordan landbrugsafgrøder [...] man haft igennem den her forældningsproces i forhold til at have super godt afkast og [...]så var man gået væk fra deres naturlige beskyttelse [...] de udledede nogle stoffer og når der var bladlus så kunne de tilkalde andre insekter for at spise de her lorte insekter som fucked dem”* (BILAG 7, 115). Denne her del har begge seer forstået, som det var intenderet fra afsenderens side, de kan forholdsvis tydeligt huske den formidlede videnskab. Begge kan også huske at deres forsøg med en proteinkuren ikke virkede (BILAG 6, 144; BILAG 7, 95), men at han havde mangel på andre ting (BILAG 6,145).

Da det kommer til brugen af skumfiduser, er det kun Rémi, der kan huske, hvad de brugte dem til, hvor Joachim *”liner dem sådan op og så trykker han dem sådan sammen for at vise hvordan muskler virker at de kan give sig og er elastiske”* (BILAG 7, 79). Her mener Sofia at de *”blev brugt til at vise spring”* (BILAG 6, 120). Jeg vil formode, at det begge har forstået sammenhængen, da de så programmet, men det er kun Rémi, der kan huske det en uge efter. For Sofia betyder det således, at hun ikke længere kan huske sammenhængen mellem skumfiduser og muskler i programmet. I forhold til programmets formidling så har Sofia ikke fået den ønskede viden.

Sofia husker sammenligningen mellem pølsen og fingeren, som bliver brugt til at vise neodymmagnetens kraft, hendes forklaring er at det er en *”magnet der er kraftig og smadre et stykke frugt* (BILAG 6, 198) *og et stykke kød, en pølse fordi det skal være et symbol på en finger”* (BILAG 6, 202). Hun har forstået sammenhængen der bliver brugt i programmet, til at formidle magnetens styrke. Der er så således sket en form for overførelse af viden mellem programmet og seeren.

Programmet tager udgangspunkt i at værten Joachims alder, hvilket har sat sig fast hos Rémi, for han troede at det var fra man var 23 år at ens muskelstyrke var nedadgående, og han kunne huske at en 90-årig er lige så gammel som en utrænede 28-årig "eller sådan noget det var i hvert fald en utrænede ung knøs og så når man fra otteogtyve, at så det kroppen langsomt det kom i hvert fald bag på mig at det allerede var som treogtyvårig, at du stod med den ene fod i graven og bare gik ned af bakke, det synes jeg var positivt, at det var fem år ekstra, hvor det bare har været jubelfest, og så lavede han en opsummering med, alle de her håbløse tiltag, de virkede ikke og så stod jeg nej det gjorde de ikke det er rigtig" (BILAG 7, 159).

Sofia var ikke vild med Videnskabsnyhederne, "det var måske også lidt kedeligt, det hænger måske heller ikke helt så godt sammen med temaet, koblingen fra p-piller er måske ikke så direkte" (BILAG 6, 252). Dette vidner om at hun ikke er helt tilfreds med indholdet af hele programmet og at hun ikke helt forstår sammenhængen mellem muskler og p-piller.

Selvom de ikke kan huske så meget af det formidlede, kommer det frem gennem interviewene at de kan huske en del og selvom de ikke husker korrekt, så har de forstået indholdet. Jeg formoder at de har forstået indholdet da de så programmet. Men da alt det formidlede ikke bare bliver overført til den person som ser det, er det forståeligt at de ikke kan huske alt.

Konstruktionsbevidsthed

Størstedelen af interviewene falder ind under kategorien konstruktionsbevidsthed, hvor seeren udøver en kritisk bevidsthed over for medieindholdet. For at gøre det mere overskueligt, har jeg delt det ind i kategorierne: Målgruppe, genre, forsøgene, breakerne, eksperterne, værterne og programmet som helhed.

Målgruppe

Begge interviewdeltager blev informeret om at DR3s målgruppe er de 15-39-årige, hvilket derfor også må formodes at det er den målgruppe som programmet skal henvende sig til og hvis interesse de skal vække. Hertil svarer de begge at de vil mene at programmet er henvendt til seere der er yngre end dem selv, Sofia sætter alderen 16-21 år (BILAG 6, 52), fordi hun finder værterne for useriøse (BILAG 6, 66). Rémi bedømmer ud fra den måde de snakker på at programmet er henvendt til børn i 5. klasse og ned, da han mener at folk ældre end det, allerede er i besiddelse af den viden, som bliver formidlet (BILAG 7, 40). Begge personer ser sig altså ikke som en del af den målgruppe som programmet henvender sig til, de

sætter endda målgruppen en del ned og på afstand fra dem selv. De føler ikke at vidensniveauet er højt nok i forhold til deres allerede eksisterende viden. Sofia mener dog at programmet passer til den yngste del af DR3s målgruppe. I forhold til målgruppe tager de afstand fra programmet og mener ikke at programmet er henvendt til dem og deres aldersgruppe. De udøver derfor en kritisk bevidsthed overfor programmets indhold, hvilket kan være med til at påvirke deres oplevelse af programmet.

Genre

Programmets genre bliver af begge interviewdeltagere klassificeret som underholdning, hvilket Sofia bedømmer ud fra reporteren Petra Nagel (BILAG 7, 192; BILAG 6, 226). Sofia mener dog at der kan være lidt dokumentar og oplysning, men at det ikke er en dokumentar fordi *"det handler om at gå ind og oplyse, og på en lidt underholdende måde"* (BILAG 6, 228). Det at hun både siger at der er noget dokumentar over programmet, men også trækker det tilbage ved at sige at det handler om at oplyse, vidner om at hun ikke mener at programmet har levet op den oplysningsdelen af at være en dokumentar eller have karaktertræk deraf, derudover virker det som om at hun heller ikke helt oplever at programmet er særligt underholdende.

Selvom Rémi mener at det er et underholdningsprogram, vidner hans udtagelser om at han ikke helt finder programmet sjovt, *"hvis det udelukkende skal sælge sig selv på at være underholdende"* (BILAG 7, 40), han laver en sammenligning med antikprogrammerne på DR, som han mener er sjovere end Videnskabsmagasinet, hovedsageligt på grund af de karakterer der optræder i dem (BILAG 7, 40). Dette kan tolkes som at han ikke generelt finder disse antikprogrammer videre sjove, men i forhold til Videnskabsmagasinet, så finder han dem mere underholdende.

I forhold til hvordan programmet er fortalt så savner Rémi en introduktion af værten og reporterne, så han vidste hvem der var hvem, hvilket ville hjælpe hvis man ikke er en fast seer af programmet (BILAG 7, 40). Ved at han ikke kendte til de medvirkende var med til at forvirrer ham, især under indslaget hvor Petra Nagel stiller om til Joachim. Her er han *"halvfems procent sikker på at det er værten, men I har ikke introduceret værten så det er bare nu skal vi og nu sender vi resultatet og det er sådan noget de har lavet et eller andet også skulle de have resultatet men først få senere [...] det var hende der hun skulle stå og skribe, mens hun hoppede [...] og det lavede de så nogle test på [...], det kunne de så ikke få på dagen så det ville*

blive sendt til ham her what-ever Simon eller hvad han nu hedder, vi kalder ham Simon, hvor at hun så siger sådan ja nu stiller vi tilbage til ham og jeg sidder bare [...] og tænker over, jamen hvem fanden altså det er også fint nok så at stille om til en" (BILAG 7, 40). Det kommer tydeligt frem at han ikke er tilfreds med den måde, denne del af programmet er klippet sammen og fortalt. Det virker til at det hovedsageligt irritere ham at de har indlagt, ifølge ham, et unødvendigt greb som kendes fra for eksempel nyhederne, hvor der stilles tilbage til studiet. Han har accepteret at det tager tid at få svar på resultaterne, men han tager afstand fra at man ikke har valgt at gå tilbage til forskeren. Rémi udviser en forståelse for at i formidlingen af videnskab tager det tid at processer data og at dette tager tid, han vil derfor have accepteret at de bare havde sagt vi vender tilbage om en uge. I forhold til denne del af programmet så tager han også afstand fra, hvor Joachim Brandt-Møller opholder sig, da han ikke mener denne setting giver nogen mening (BILAG 7, 54). Det virker til at det bryder med programmets integritet som et seriøst videnskabsformidlende program, at Joachim giver resultaterne ude på en græsplæne, som for ham lige så godt kunne være den *"græsplæne hvor de filmer Bamse og Kylling, som ikke har noget med noget at gøre, det lagde jeg mærke til"* (BILAG 7, 54). Her vil det give mere mening for ham at snakke om muskler og videnskab, hvis de var på en klinik, et sterilt rum eller et træningscenter (BILAG 7, 54). For ham er der ikke overensstemmelse mellem det der bliver formidlet og der hvor det bliver formidlet, hvilket derfor kan være med til at påvirker værternes troværdighed og derved også programmets. Hvis græsplænssettingen skulle have givet mening for ham så skulle de være gået mere i dybden med resultatet og forklaret mere om hvorfor det tager lang tid, i stedet for at de i programmet sender det af sted *"og få det om nu"*(BILAG 7, 173). Her udviser Rémi bevidsthed for, hvad man kan gøre og tidligere har gjort rent fortællelemæssigt i et program, men accepterer ikke den måde, de har valgt at gøre det i Videnskabsmagasinet.

Til gengæld så er han positivt stemt overfor lydmixningen, hvor det ikke virker til at de har skruet op for Petra Nagel når hun skal hoppe og stønne (BILAG 7, 60). De bliver italesat som noget positivt at de ikke har bidt mærke i lyden, her har man oftest kun indvendinger, hvis man har haft en negativ oplevelse. I forhold til musik, så Rémi *"er ikke en gang sikker på der var musik"* (BILAG 7, 62). Det var der, og der blev anvendt nogle forholdsvis kendte musiknumre så som AC/DCs *Highway to Helle* og *Kinky Fætter* af Suspekt, men det har ikke sat sig fast hos de to seere.

Både Sofia og Rémi nævner ikke de intertekstuelle referencer til Rocky eller prinsegemalen. De har helt sikkert set og hørt det i programmet, men det har været noget de har bidt mærke i og således har det ikke sat sig fast i deres hukommelse.

I forhold genre, så mener de begge to at Videnskabsmagasinet er underholdning, det vil jeg mene at de har ret i. Men at de kun definere det som underholdning, vil jeg mene ikke er i overensstemmelse med, hvad programmet helt ønsker at opnå. Jeg tænker at de også gerne vil karakteriseres som et vidensformidlingsprogram.

Forsøgene

I programmet udfører reporterne sammenlagt tre forsøg, de undersøger hvordan en proteinrig kost påvirker kroppen, om det hjælper på ens ydeevne at stønne og om man kan træne kun med stød, foruden disse tre forsøg, er værten ude og se på musklerne i to arme og han bliver lammet i sit ben, og en af reporterne demonstrere en neodymmagnets kraft.

Til forsøget med protein, husker Sofia at *"de testede David på en cykel og med en maske (BILAG 6, 156), de tog blodprøver, urinprøver og sådan noget"* (BILAG 6, 158), for at finde ud af hvordan den proteinrige diæt havde påvirket hans krop og helbred. Men hun kunne godt tænke sig *"at se det hele lidt mere langsigtet, hvad sker der hvis du kun spiser protein og træner rigtigt i længere tid, end en enkelt uge og hvis man så holdte det op imod en modsætning"* (BILAG 6, 248). Rémi *"kan huske, han skulle spise en masse kød, og det var med mål på, at han skulle blive stærkere, og han skulle få større muskler og et eller andet, og jeg tænkte, det virker ikke"* (BILAG 7, 97) og han sammenlignede forsøgets resultatet med dem de kom frem til i filmen Super Size Me, hvor instruktøren Morgan Spurlock lever af McDonaldsmad i en måned (BILAG 7, 99), han mener at David *"havde nogle af de samme side effects"* (BILAG 7, 99). For Den kommentar Sofia kommer med, tyder på at hun ikke mener at forsøgsresultaterne bygger på et validt grundlag, hun ønsker et mere langsigtet studie, her kunne programmet muligvis have refereret til andre studier og forsøg, der har undersøgt det samme.. For Rémis vedkommende minder forsøget ham om noget han allerede har set, der er altså ikke nogen form for aktualitet for ham i forsøget, og derfor vil denne del af programmet heller ikke virker ligeså interessant for ham. Sammenholder man de to interviewede syns på denne programdel, vil jeg mene at den ikke opfylder dens formål. Begge personer bliver modspillere til medieteksten.

Det næste forsøg er Petra Nagel som skal stønne og hoppe på samme tid, for at finde ud af om det faktisk påvirker vores ydekraft at stønne. Sofia husker hvordan forsøget er udformet, Petra Nagel skal stå på nogle plader, hvor hun endelig ikke måtte tabe den kettlebell hun stod med og at hun både skal hoppe med og uden lyd (BILAG 6, 101; 103). Denne del erindre hun og hun har bidt mærke, at eksperten har fortalt Petra, ikke så meget om forsøget, men opfordringen om ikke at tabe kettlebellen. De kan ikke rigtig huske hvor meget mere man kan yde ved at stønne, Rémi forestiller sig, at det er en minimal ændring (BILAG 7, 101) og Sofia husker det som *"16% eller sådan noget ikke voldsomt meget"* (BILAG 6, 162), det var 9% Petra Nagel forbedrede sin ydekraft. De kan ikke huske det helt nøjagtige tal, men de er sådan med lidt god vilje i nærheden af det, for det er ikke særligt meget, men det har betydning for hendes ydeevne. Dette forsøg beskriver Sofia som *"lidt dumt og irriterende"* (BILAG 6, 84), hun uddyber ikke hvorfor, men det kunne have noget at gøre med Petra Nagel, som hun er den store fan af, hvilket der bliver uddybet under Værterne. Rémi husker at *"hun står og snakker om, hvordan hun ikke vil stønne som hun stønner i sengen, det var da en meget sjov kommentar"* (BILAG 7, 103), hvilket kan være en af grundene til, at han husker dette forsøg. Han tager den humoristiske bemærkning til sig, hvilket gør at både kan huske forsøget men det tyder også på at han i denne del af programmet således også bliver medspiller, for en stund.

Forsøget hvor Petra Nagel får strøm, bliver der ikke sagt så meget om, Rémi bruger ikke viden han har erhvervet sig fra programmet da han svarer at han *"vil skyde på, du kan bruge det i forhold til folk, der er blevet lammet, men jeg ved ikke om de snakker om det i programmet"* (BILAG 7, 147), og så hvad hedder det folk, som er sengeliggende for, at de ikke går fuldstændig til og deres krop går fuldstændig til af inaktivitet, så kan man give dem sådan nogle elektrochok" (BILAG 7, 149). Han kan altså ikke huske, at de snakker om hvad man bruger strøm til, men han gætter sig frem til en brugsmulighed, ud fra allerede eksisterende viden.

Programdelen hvor reporteren David Hedtoft Reynisson forklarer om en neodymmagnets kraft, står Rémi helt af, han finder det *"helt håbløst, med den der gule baggrund"* (BILAG 7, 69). Han husker det som at de brugte tomater og en melon til at *"symbolisere en menneskekrop, det kan virkelig fucke mennesket op"* (BILAG 7, 155), Sofia husker forklaringen, som at det er en *"magnet der er kraftig og smadre et stykke frugt"* (BILAG 6, 198) og *"et stykke kød, en pølse, fordi det skal være et symbol på en finger"* (BILAG 6, 202). Rémi husker, at det var en rød genstand som blev kvast, det var et jordbær, hvor Sofia bare husker det som et stykke frugt. Til gengæld

kan hun huske at det var en pølse som blev brugt som stand-in for en finger. Selvom det ikke virker på dem som noget de finder interessant, har dele af formidlingen sat sig fast. Rémi tilføjer, at han tænkte, det ville have været mere håndgribeligt, relevant og jordnært, hvis de var taget ud på en skrotplads for at se dem løfte og kværne biler, for at vise hvor stor kraft magneterne har, for som han siger *"altså din hånd kan mose tomater, og den kan immervæk, ikke have det samme pull, som den her magnet kan"* (BILAG 7, 157). Sofia har fået det ud af dette forsøg at hun nu ved at der er en magnet der kan smadre dine fingre. For Rémis vedkommende, så mangler han at det var rodfæstet i virkeligheden, han påpeger at det ville have givet mere mening, hvis man faktisk fik vist hvad man bruger sådan en neodymmagnet til, og ikke bare til tant og fjas, i form af at smadre madvarer. I forhold til de andre dele af programmet, så har denne del også en anden udformning, her taler David Hedtoft Reynisson foran en gul skærm, som Rémi absolut ikke er fan af, og selve fremvisningen af magnetens kraft foregår i et helt sort rum. Det kan være det der er med til at Rémi savner det jordnære, netop fordi de har sat det ind i en hel neutral kontekst.

Den sidste del, eller det der er rammen for programmet vi både starter og slutter, hvor værten Joachim Brandt-Møller bliver lam i benet. De kan ikke huske hvordan lægen formår at fjerne følelsen i hans ben. Rémi husker at de giver ham stød i benet og lægen således kan styre hans bevægelser. Rémi er dog ikke videre imponeret selvom at værten synes *"det vildeste i verden og jeg stod bare [...], har du prøvet at pisse på et hegn altså, men jeg kan ikke helt huske hvad det er de giver ham for at gøre ham lam"* (BILAG 7, 143). Endnu tager Rémi af stand fra programmet, ved at han ikke mener at det er det vildeste i verden, og at det lidt giver sig selv, hvad der vil ske, hvis man sætter stød til benet. Det er gængs viden, lige som man ved, at man ikke skal urinere på et elektrisk hegn, fordi man så får stød.

Breakerne

I programmet er der to breakers, den ene handler om muskler og myostatin, den anden er den de kalder Videnskabsnyheder, hvor der bliver snakket om p-piller til mænd, planters selvforsvar og ekstrem nærbillede af en pick-up på en plade.

Den første breaker kan de hovedsageligt huske sidste del af breakereren, hvor der bliver vist billeder af kvægracen belgisk blå og underkroppen af en dreng, hvor fællesnævneren er at de begge mangler myostatingenet. Sofias genfortælling af denne breaker lyder, *"det er den der hest eller tyr, man kan komme til at ligne den der klamme tyr og få muskler over det hele, hele"*

tiden og blive ved i det uendelige, ligesom drengen (BILAG 6, 136), ham der var født uden det der, ham der lignede en bodybuilder helt fra lille af" (BILAG 6, 138). Det virker som om at ved at bruge billeder af disse ekstreme tilfælde så har det sat sig fast i hendes hukommelse. Rémis forklaring på hvad breakeren handler om er, at "de viser nogle billeder af de der kører og [...] der var et eller andet i kroppen, der regulerede det og når man ikke havde det som regulerede det så var du bare super muskulær, men ikke nødvendigvis [...] super stærk (BILAG 7, 87), der var sådan en baby i Tyskland, som ikke havde det, hvor man så sådan et lille babyben som bare var super buff og så pointerede de, hvordan den her dreng han var anonym [...] ellers var der de der kører [...] og så sad jeg og tænkte på de der ligers hvor de har parret [...] (BILAG 7, 89) [...]løver og tigere og når de så parrer hver for sig så er der et eller andet som regulerer dem, men parrer den sig med krydsracer så er der ikke noget som regulerer deres størrelser og så får du de her mega katte det tænkte jeg over da jeg så koen" (BILAG 7, 91). Rémi husker også køerne og babyben, han kobler det her til noget andet nemlig ligers, som er en krydsning mellem en hanløve og en huntiger. Den viden der bliver formidlet i denne breaker har fået begge de interviewede i spil, især Rémi som kan koble det til anden viden, og han her udvidet sin forståelse af myostatin, selvom han ikke kan huske, hvad det hedder.

Den anden breaker er Videnskabsnyhederne, hvor der bliver formidlet forskellige foretagende inden for den videnskabelige verden og som ikke har relation til programmets overordnede tema, muskler.

For Sofia har det betydning, at det ikke følger programmets tema, "det var måske også lidt kedeligt, det hænger måske heller ikke helt så godt sammen med temaet, koblingen fra p-piller er måske ikke så direkte" (BILAG 6, 252), det lader ikke til at hun kan huske at de gør opmærksom på at det er videnskabsnyheder, og breakeren på den måde tager af stand fra resten af programmets indhold. Rémi er til gengæld positiv over for denne del af programmet. Han husker at forskerne havde fundet en måde at påvirke sædcellernes evne til at svømme, her fik han oplysninger som overraskede ham fordi de var meget længere i testfasen end han troede (BILAG 7, 109), og så kom det bag på ham, at det ikke var lugtesansen de gik ind og manipulerede (BILAG 7, 111). Han "synes det var spændende, det skulle de have snakket noget mere om" (BILAG 7, 109). Det var ikke hun det med p-piller han var synes var godt, også anden del om planterne der kunne tilkalde hjælp, hvor han mente at "de her ting er super relevante [...], det synes jeg faktisk var meget godt pointeret, det her med, hvordan

landbrugsafgrøder [...] har man haft igennem den her forældningsproces i forhold til at have super godt afkast [...], så var man gået væk fra deres naturlige beskyttelse med de planter [...] at de udledede nogle stoffer og når der var bladlus, så kunne de tilkalde andre insekter for at spise de her lorte insekter som fuckede dem op,[...] sad jeg og tænkte, det er spændende og så tilbage til det med selve programudformningen og sådan noget, jeg synes de her billeder de brugte til at illustrere det med, det synes jeg var super godt i det her segment” (BILAG 7, 115) . Her er det tydeligt at programmet har ramt ind i Rémis interessefelt og ikke mindst en formidlingsmåde der tiltaler ham. Han virker oprigtigt interesseret i hvad der blev formidlet, han ville sågar gerne have at de havde uddybet disse emner mere, og kigget nærmere på, hvilke betydninger de forskellige forskningsresultater har for vores samfund og hvordan man kan bruge denne viden i praksis.

I forhold til nærbillederne af en pick-up på en plade, så virker de ikke lige så interesseret, Sofia kan huske at hun har set et billede af det (BILAG 6, 186). Igen ønsker Rémi at de havde sat det i perspektiv til, for eksempel hvordan en cd virker (BILAG 7, 133)

Overordnet i forhold til breakerne, så virker det til at selvom de har været kortere, så har de påvirket begge interviewpersoner nok til at de kan huske en del. For Sofia virker det dog mere som en irritation med den anden breaker, da den ikke har en relation til temaet. I Rémis tilfælde så er han vil med Videnskabsnyhederne, men han ” *nåede kun lige at opfatte det egentlig er spændende inden de klipper tilbage til nu skal vi spise en masse kød, var meget mere interessant hvis man bare lavede et helt program med det der fillerindslag” (BILAG 7, 26)*. Grunden til at han finder denne breaker interessant og sjov, er at han får tildelt noget viden som han ikke allerede have i forvejen (BILAG 7, 42).

Eksperterne

I programmet er der fem forskellige eksperter, hver af deres vidensområde inden for kroppens fysiologi.

Sofia var positiv over for eksperterne og synes de var ret seje (BILAG 6, 86), men at ”*de kommer ikke til at virke lige så kloge, som hun tror de er, for det hele foregår meget basalt, hvor det er sådan noget nu-skal-du-lige-høre noget, der er ikke mange detaljer med” (BILAG 6, 220)*.

Hun har ikke noget imod eksperterne, men mener at de godt kunne være kommet mere til deres ret, hvis de havde fået lov til at gå mere i dybden med deres felt og på den måde havde hun så opnået ny viden som hun muligvis ikke havde i forvejen. I forhold til deres tøj, mener

Sofia at *"Morten kunne godt have haft mere klinisk tøj på, [men] var [...] meget overbevisende, og det kunne tøjet nok forstærke, men det var jo ikke nødvendigt at overbevise"* (BILAG 6, 224). For hende har Morten Zacho overbevidst hende om at han er ekspert inden for hans felt, selvom han ikke har klinisk tøj på. Rémi byder ind med at det måske er *"noget samfundsmæssigt, at man har nemmere ved at tage en der ligner en læge mere alvorligt end en der står i noget træningstøj"* (BILAG 7, 186). Men grunden til at han ikke tog ham helt så alvorligt ligger måske lige så meget i at Petra Nagel *"tog det ikke så alvorligt som man kunne føle, han synes, det skulle tages og det gør også, at jeg sådan set heller ikke tager ham alvorligt, når hun ikke gør det"* (BILAG 7, 186). Eksperterne *"udtrykker sådan lidt at vi har mere styr på det end de her hurlumhej personer har"*, hvilket Rémi synes virkede meget godt (BILAG 7, 180), ifølge Rémi. Påklædningen har altså en påvirkning på, hvordan de opfatter eksperterne, men det tyder på at det lige så meget kommer an på, hvordan de formidler deres viden, om de virker legitime og hvordan de medvirkende interagerer med dem.

Værten og reporterne

I programmet er der værten Joachim Brandt-Møller og de to reportere Petra Nagel og David Hedtoft Reynisson.

Begge interviewpersoner nævner ikke David Hedtoft-Reynisson, hvilket måske kan være at det for Rémi bunder i at han *"ikke klar over der var to [...] jeg [må] indrømme det er den samme person i min verden (BILAG 7, 163), jeg mente der var en dreng og så hende der Petra, det er det indtryk det her tv-program står med til sidst men jo jeg kan da godt se der er forskel på dem på de to billeder her"* (BILAG X7, 165). Til gengæld så er kan de begge to huske Petra Nagel og det bunder nok hovedsageligt i at de ikke bryder sig om hende. Sofia klassificerer hele programmet som underholdning, hovedsageligt på grund af Petra Nagel (BILAG 6, 226) og mener at *"Petra ville passe godt til et publikum der er yngre af sind end hende"* (BILAG 6, 208). Hun har også forbehold for det forsøg, Petra Nagel lavede med at hoppe, for hun synes Petra Nagel er useriøs og *"tænker man også lidt at den målte procentsats måske var bedre hvis hun tog sig sammen, gad vide om hun kunne mere, ved at tage sig sammen, er det reelt så kun så lidt eller kunne hun mere, det er ikke så troværdigt, det mindsker den"* (BILAG 6, 268). Så den måde Sofia opfatter Petra Nagel på, påvirker også hendes troværdighed som reporter, der bliver sået tvivl hos seeren om, om de forsøg der bliver udført i programmet. Men hun tror overordnet på det de siger, hun har *"bare ret svært ved at lytte efter og huske det"* (BILAG 6, 232). Desuden så

kunne hun godt tænke sig at de havde en større videnskabelig ballast (BILAG 6, 66), for nogle ville det måske være fint at bløde det op *"med nogle værter der står og fortæller noget i stedet for en lære eller læge, men hun vil hellere høre det fra lægen, hundrede gange hellere det end en fjollet vært"* (BILAG 6, 66). Det er tydeligt i Sofias udtalelser at hun ikke er glad for værterne og især ikke Petra Nagel. Det virker som om, at den irritation hun har på Petra Nagel, påvirker hendes oplevelse af programmet og også påvirker hende i forhold til, at hun er forbeholdende overfor det formidlede videnskab.

Rémi er heller ikke videre begejstret for Petra, hvor han kommentere på hendes uvilje til at give sit sexstøn, her inddrager han et andet program hun har været med i, hvor hun *"rejste rundt i hele verden for at have dates med alle mulige, men at sige dine sexlyde på tv, okay det er grænsen"* (BILAG 7, 161), han finder hende helt forfærdelig (BILAG 7, 182), og sågar *"håbløs som noget menneske kan være"* (BILAG 7, 161). Her påvirker hans kendskab til andre programmer og deres indhold, hans opfattelse af hende. Det virker ikke til at han helt kan forstå, hvordan man kan tage ud i verden og date alverdens mænd, men vil ikke sige sit sexstøn. Han synes også at hendes interaktion med Peter Zacho var rimelig akavet og at *"hun var mere sådan lululu og det er hun jo også altid"* (BILAG 7, 182; 186). Han kan til gengæld godt lide værten Joachim og hans interaktion med lægen der gjorde ham lam i benet (BILAG 7, 175; 178), fordi han virkede *"oprigtig imponeret af det som ham her eksperten han udførte på kroppen"* (BILAG 7, 186). Han kunne til gengæld godt bruge noget baggrundsviden, foruden det lille skilt, hvorpå deres navn står på, for at tage dem mere alvorligt (BILAG 7, 161). Hvis han vidste om de havde en ph.d. i kemi og fysik eller hvorfra de har deres viden om muskler, et eller andet der skal underbygge dem som personer og ikke mindst som formidlere af denne viden. Det tyder på at han gerne vil have et grundlag for, hvorfor han skal lytte til dem, og hvorfor de er kvalificeret til at formidle, den viden der er i programmet.

Programmet som helhed

Sofia synes idéen med programmet er meget god, men at de skal vælge nogle mere seriøse værter som havde mere pondus (BILAG 6, 264), eller i hvert fald overbevise Petra Nagel om at hun skal tage det seriøst. Hvis de vil køre den sjove linje, så skal de gøre det fuldt ud. Hun oplevede at eksperterne gerne ville tage det seriøst, men ender med at skal overbevise Petra Nagel om at hun skal tage det seriøst. For sådan som programmet er nu fik hun ikke særligt meget ud af, hovedsagelig fordi hun var irriteret, men også fordi at scenen i starten hvor

muskelgrupperne, mindede for meget om undervisning. (BILAG 6, 230) Hun fik ikke noget viden som hun ikke kendte til i forvejen, der var ikke noget overraskende wow-viden, så hun kan ikke se at hun kan bruge den formidlede viden fremadrettet, hvilket også er grunden til at hun synes det er underligt at målgruppen går til 39 (BILAG 6, 244). Hvis de skulle have fanget hende så skulle *"man formidler noget der er nyt og fortæller hvorfor der er interessant, eksempelvis ved at holde flere forskellige forsøg op imod hinanden"* (BILAG 6, 264). Sofia har en kritisk bevidsthed i forhold til programmet, hun savner mere dybde og mere seriøsitet fra de medvirkende, hun er ikke overbevist om deres integritet som formidlere.

Rémi er heller ikke videre imponeret over programmet, han synes det mindede om Snurre Snups Søndagsklub og Jackass. De forsøg der blev udført ikke ville være gangbare på førsteklasse niveau, og at de på sin vis er *hit and miss*, for det bare virker, som om de prøver sig frem, som *"at give folk det hvide snit og så ser vi om deres IQ den på magisk vis stiger"* (BILAG 7, 26). For ham virker det ikke som om de har haft en plan, men at de bare har tænkt, det kunne være sjovt det her.

Holdning

Denne del af analysen kigger nærmere på de interviewede subjektive holdning til programmet, deres holdning er kommet frem i nogle af deres udtagelser som jeg har klassificeret under andre faner, i denne del har jeg forsøgt at samle de udtalelser som er direkte holdning. Nogle af udtalelserne kan derfor ses som en forlængelse af nogle af de punkter, som blev berørt i konstruktionsbevidsthed.

Sofias holdninger til programmet er at det er kedeligt (BILAG 6, 44), der var ikke noget som overraskede hende (BILAG 6, 46) og det de fortalte var ikke spændende (BILAG 6, 58). Hvilket meget vel kan være en grund til, at hun ikke kunne holde koncentrationen (BILAG 6, 220), det kunne være rart med noget mere overraskende, noget nyt, så havde hun måske kunne koncentreret sig noget mere (BILAG 6, 250). Når det kommer til værterne så kunne hun ikke lide dem (BILAG 6, 28), fordi de var lidt for københavner-irriterende og useriøse, på en træls måde og så opførte de sig som nogle i femte klasse (BILAG 6, 30), de kunne ikke *"andet end at gå i hipster-tøj"* (BILAG 6, 66). Derudover havde en af de mandlige værter en irriterende stemme (BILAG 6, 20), desuden fandt hun begge mænd meget anonyme (BILAG 6, 32), og både deres stemmer og udseende var kedelige (BILAG 6, 34; 210). I forhold til Petra Nagel,

hende kan hun bare ikke lide (BILAG 6, 206). Eksperterne fandt hun mere spændende og hun synes *"det var fedt sagt, da eksperten sagde 'ej kom nu og tag dig lidt sammen'"* (BILAG 6, 86). Under interviewet bliver hendes holdning til værterne meget tydelig. Det interessante er, at hun ikke bedømmer dem ud fra hvad de sagde, men hvordan de snakkede, så ud og agerede. Hendes opfattelse af dem har derfor muligvis overskygget det, de forsøgte at formidle.

Rémi om noget næsten endnu mere negativ stemt over for programmet, han synes det *"ufatteligt dårligt, [...] uinteressant [og] håbløst"* (BILAG 7, 26) og han beskriver forsøgene som *"nu gør vi en masse latterlige ting"* (BILAG 7, 30). Han mener de skulle have tænkt mere over om det er interessant det de vil formidle, hvor han mener det der er med i programmet *"er blevet sagt en milliard gange før, det kan vi måske godt men ikke lige på det her område fordi det ligesom er blevet uddebatteret til ukendelighed"* (BILAG 7, 210), endnu en gang bliver det påpeget at programmet ikke er aktuelt, fordi de bare viser noget som er blevet vist før, der er ikke noget spændende i at se et program fuldt med viden man allerede har, med mindre det er fordi de kan tilbyde noget nyt. Overordnet så synes han de skal bestemme sig for hvad det er de vil, op de vil være et oplysningsprogram eller et underholdningsprogram, for hvis det er det sidste så skal de have fat i nogle sjovere og fjollede værter (BILAG 7, 210). Generelt synes at det *"bare [er] gjort halvhjertet, det synes jeg virkelig"* (BILAG 7, 218).

I et program som formidler viden og videnskab, skal seeren have tiltro til de formidlere, der er på skærmen. Det er ikke tilfældet for Videnskabsmagasinet, ikke Sofia og Rémis øjne. Det tyder på, at Petras etos påvirker hendes logos (Aristoles, 1983). De har begge kendskab til Petra Nagel fra tidligere programmer hun har været med i, og det etos hun har opbygget gennem dem, påvirker hvordan de og seerne opfatter hende i Videnskabsmagasinet. Fordi de finder hende irriterende og forfærdelig, påvirker det muligvis også de dele af programmet hun er med i, Sofia er ikke overbevist om, at hun faktisk ydede maks. Men det er ikke kun de forsøg hun laver, der bliver påvirket, det virker til, at det er hele programmet, som lider under deres misfornøjelse af Petra Nagel.

Handling

Her vil der blive kigget nærmere på om Sofia og Rémi, kan bruge den viden de har opnået gennem programmet og de vil dele med andre mennesker.

For Sofias vedkommende er det et nej, fordi hun ikke har *"haft den der fornemmelse af at have hørt noget vildt spændende, som hun brænder for at fortælle videre"* (BILAG 6, 258). Rémi vil dog gerne dele hans nyhverde viden om p-piller til mænd, fordi han kender *"da en x-antal singlekammerater som vil klappe i deres små fede hænder over"* (BILAG 7, 123). Det interessante er, at denne viden faktisk havde lagret sig hos Rémi, uden han vidste, hvorfra den kom. Inden interviewet havde vi en samtale over noget frokost, hvor han bringer denne viden op, han mente dog det var noget han havde læst på nettet.

Konklusion

Gennem specialet har jeg opnået ny viden og mening inden for mit forskningsfelt. Bearbejdningen af programmet har givet mig en ny for forståelse og viden, som kunne danne grundlag for de interviews jeg afholdte, som endte ud i en receptionsanalyse. Disse nye erkendelser og viden vil jeg nu anvende til at besvarer min problemformulering.

Hvordan formidler Videnskabsmagasinet på DR viden og videnskab til deres seer, og hvordan opfatter de den viden og videnskab der bliver formidlet?

Videnskabsmagasinet på DR3 er et faktaprogram, som forsøger at formidle viden og videnskab til DR3s seere. Værten og reporterne udsætter sig selv for forskellige forsøg, som bliver udført under opsyn af forskellige eksperter. Programmet er illustrerende undervisnings-tv, hvor de giver seeren ny viden om muskler og forsøger at hjælpe seeren med at opnå en større viden og forståelse for dette emne. Programmet kan lægge sig under fanen for populærvidenskab, da med fiktionsgreb forsøger at formidle videnskab og på måde hjælpe med at holde os opdateret på, hvad der sker i den teknologiske udvikling og det videnskabelige syn på verden, krop og sind. Det er hovedsageligt den didaktiske fortælle måde der er anvendt, men de lyriske fortælle måde kommer i spil i breakerne. Værten og reporterne indtager rollerne som de troværdige belærende fortællere. Et virkemiddel der bliver brugt er intertekstualitet, hvilket er med til at give en større fornøjelse og en dybere forståelse af teksten. Det er både visuelt og auditivt, at der bliver henvist til andre tekster. Dette er med til at bløde det lidt tunge emne op. I forhold til hvordan de formidler viden og videnskab, så vil jeg mene at de forsøger at gøre det på en sjov og underholdende måde. For eksempel ved at anvende gammelt arkivmateriale og populære sange, giver et sjovt twist. Men om deres mission lykkes med at formidle viden og videnskab på en underholdende måde, kommer an på hvem der ser programmet. Hvilket bringer mig videre til næste del af min problemformulering, nemlig hvordan seeren så opfatter den viden og videnskab der er blevet formidlet.

Programmet bliver beskrevet som den længste halve time og som at sort skærm, ville have været mere spændende. Sofia og Rémi er ikke videre begejstret for programmet og dets indhold, de bruger ofte ordet kedeligt til at beskrive det.

For Sofia lever programmet ikke op til, hvad deres mission er. Der var ikke noget viden eller videnskab hun fandt interessant, det eneste der rigtigt virkede for hende var eksperterne, som hun gerne ville have haft noget mere af. En af de største irritationer hos hende er værten og reporterne. Hun er ikke vild med den måde de opfører sig på eller den måde de taler på. Især reporteren Petra Nagel finder hun irriterende. Hun synes, at hun skal tage sig sammen og at hun ville passe bedre til en yngre målgruppe.

Rémi er heller ikke helt tilfreds, men han har fået ny viden fra programmet, hvilket var fra breakeren Videnskabsnyheder. Denne del var han yderst positiv overfor, og han ville gerne have haft, at de uddybede disse forskningsnyheder noget mere, det ville for ham have været bedre, hvis hele programmet var bygget op omkring dem. Hans interesse lå i at han kunne se formålet med dem, det var især i forhold til p-piller til mænd og planter som tilkaldte hjælp. Men hans overordnede vurdering af programmet er at det er et halvhjertet forsøg.

Gennem analysen er det blevet klart, at det ikke er, *hvordan* programmet bliver formidlet, altså hvilke virkemidler eller hvordan det er klippet, der har betydning for seeren. Men at handler mere om *hvem*, der formidler det. Det er tydeligt at begge interviewpersoner tager afstand fra programmet, hovedsageligt på grund af Petra Nagel. Det bunder i at den forudgående viden de har om hende, påvirker hendes etos. Al det hun siger og gør, bliver til irritation for dem, og så er det lige meget om det er relevant og sandt det hun siger, fordi hun bare er sådan *lululu*.

Hvis "god" underholdning skal fremkalde positive emotioner, mens man underholdes og tristed når programmet er forbi (Jantzen & Vetner, 2008, s. 7). Så vil jeg konkludere, på baggrund af Sofia og Rémis udsagn, at *Videnskabsmagasinet på DR3* ikke er god underholdning. Det formår ikke at fange seeren, fordi den viden der bliver formidlet, bliver opfattet som forældet. Programmets indhold er ikke aktuelt.

På grund af at indholdet ikke fængende og værterne er irriterende, virker det til at seeren ikke rigtigt opfatter den viden og videnskab, som blev formidlet. De lukker af, og hvis det ikke var fordi at de var blevet bedt om at se det, havde de slukket for det.

Jeg vil derfor konkludere, at *Videnskabsmagasinet på DR3* ikke er vellykket videnskabsformidlende program.

Procesrefleksion

Jeg vil i dette afsnit reflektere over den proces, jeg har været gennem med mit speciale. Denne læringsproces har udvidet min videns- og erfaringshorisont (Dewey, 1981). Jeg har derved opnået en ny type kompetence, som bliver efterspurgt i det foranderlige og fremtidsorienterede samfund (Kupferberg, 2008). Kreativitet skaber sin egen motivation, styrker hukommelsen og udvikler selvdisciplin, men den skaber også rod. Hvilket hører til og man må tage højde for, hvordan det påvirker specialet. Ved at opsøge nye miljøer, er der sket en erfaringsudvidelse, som har sat gang i min læreproces, hvilket er endt med ud i en ny indsigt i feltet.

Min specialeproces har været et *bumpy ride*. På grund af en arm, der stod af ikke én men to gange, har jeg været igennem tre opstartsfasen. Jeg har ikke skulle starte forfra, men har skulle sætte mig ind i en tankegang jeg havde for en måned eller to siden. Hver gang jeg startede op, var det med en ny forforståelse end da jeg var blevet nødt til at lægge det fra mig. For selvom jeg ikke kunne skrive, så kunne jeg tænke.

Mit formål med specialet var til at starte med at kigge på, hvilke virkemidler videnskabsprogrammer brugte til at formidle viden med. Gennem flere tankeiterationer endte jeg med at skære det ned til *Videnskabsmagasinet på DR3*, og kun have fokus herpå. Dette valg blev hovedsageligt taget på baggrund af at jeg ikke rigtigt måtte skrive, men også fordi jeg ikke ønskede at lave en komparativ analyse, i forhold til hvilket program der havde den bedste formidling.

Det, at jeg ikke kunne skrive i lange perioder under specialeforløbet, gav mig et indblik i at jeg ikke havde noget overblik, jeg blev meget opmærksom på min egen læringsproces og især min tilgang til emnet. Igen fordi jeg har haft så meget tid til at tænke projektet, begyndte jeg at andre vinkler og angrebsmuligheder på feltet. Hvis jeg skulle starte om, så ville jeg muligvis vende projektdelene rundt, så jeg først interviewer nogle seere og derefter sætter det i forhold til programmet. Dette tænker jeg ville have mere relevant. Det viste sig at interviewpersonerne ikke huskede så meget om virkemidlerne, der blev brugt til at formidle videnskaben med, men bedre kunne huske for eksempel værterne og det var hovedsageligt deres holdning der kom frem. Jeg tænker at det er relevant for et program, hvilket aftryk det efterlader hos seeren, i forhold til ønsket om at de skal vende tilbage.

Set i bakspejlet, så betyder virkemidlerne, såsom intertekstualitet, nok mere i her-og-nu-oplevelsen af programmet. Det er det der skal få dem til at blive ved med at se det og ikke zappe væk. Det skal være et underholdningsaspekt. For at undersøge hvordan virkemidlerne fungerer for seeren, så skulle interviewet være afholdt i forlængelse af at de havde set programmet.

Forventninger til mit speciale var at erhverve mig viden inden for formidling af videnskab og hvordan det seeren modtager den givne viden. Her er mine forventninger blevet indløst. Jeg er blevet bevidst om hvilke greb der kan anvendes og ikke mindst hvor stor betydning værten/værterne, og dennes/deres etos, har for et program. Udarbejdelsen af dette speciale har været en lærerig proces, som har givet mig ny viden og erfaring, jeg kan tage videre med mig videre i livet.

Litteraturliste

- Aristoteles, (1983). *Retorik*. København: Museum Tusulanum.
- Baram-Tsabari, A. (2010). Television Science. I: Hornig Priest, S. (red.), *Encyclopedia of Science and Technology Communication* (s. 879-883). Thousand Oaks: SAGE Publications, Inc.
- Bell, A. (2013, 17. februar). Science on TV: it's not dumb, but it could be smarter. *The Guardian*. Lokaliseret: 22. april 2016.
- Brier, S. (2002). *Fra Fakta til Fikta: Videnskabsformidling og populærvidenskab*. København K: Akademisk Forlag.
- Buonanno, M. (2008). *The Age of Televison: Experiences and theories*. Bristol: Intellect Books.
- Copley, P. (2006). Obejtvity and Immanence in Genre Theory. I: Dowd, G., Stevenson, L. & Strong, J. (red.). *Genre Matters; Interdisciplinary Perspectives* (s. 42-54). Bristol/Portland: Intellect.
- Cohen, D. (2005). The rise of reality science. *The BMJ*. Lokaliseret: 22. april 2016.
- Den Store Danske (u.å). *Frenologi*. Lokaliseret den 14. Oktober 2016 på: http://denstoredanske.dk/Sprog,_religion_og_filosofi/Religion_og_mystik/Spiritisme,_okkultisme,_teosofi/frenologi.
- Den Store Danske (u.å). *Videnskab*. Lokaliseret den 14. Oktober 2016 på: http://denstoredanske.dk/Sprog,_religion_og_filosofi/Filosofi/Menneskets_grundvilkår/videnskab.
- Dewey, J. (1981). *Erfaring og Opdragelse*. København: Christian Ejlers Forlag.
- DR.dk (2015, 9. juni). *DRs tv- og radiokanaler*. Lokaliseret den 7. oktober 2016 på : <http://www.dr.dk/om-dr/fakta-om-dr/drs-tv-og-radiokanaler>.
- Filmcentralen (u. d.). Billedbeskæring. I: *Filmleksikon*. København: Det Danske Filminstitut. Lokaliseret den 2. April 2016 på: <http://filmcentralen.dk/grundskolen/filmsprog/billedbeskaering>.
- Frandsen, K. & Bruun, H. (2005). Mediegenre, identifikation og reception. I: *MedieKultur, Vol. 21 (38), s. 51-61*.
- Gadamer, H. G. (1960/1975). *Truth and Method*. New York: Continuum Publishing Group.

- Gregersen, K. (1992). Dansk standard for udskrifter og registrering af talesprog. *SNAK, tillæg A, 5. årgang*.
- Grodal, T. (2003). *Filmoplevelser – en indføring i audiovisuel teori og analyse*. Frederiksberg C: Samfundslitteratur.
- Halkier, B. (2010). Fokusgrupper. I: Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (red.), *Kvalitative metoder – en grundbog* (s. 121-136). København K: Hans Reitzels Forlag.
- Harms Larsen, P. (2003). *De levende billeders dramaturgi: Bind 2 – TV*. København: Lindhardt og Ringhof.
- Helmer Hansen, P. (2007). *TV-Faktaprogrammer – Analyse og produktion*. København K: Frydenlund.
- Højberg, H. (2014). Hermeneutik – Forståelse og fortolkning i samfundsvidenskaberne. I: Fuglsang, L., Bitsch Olsen, P. & Rasborg, K. (red.), *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne*, (3. udgave, s. 289-323). Frederiksberg C: Samfundslitteratur.
- Jantzen, C. & Vetner, M. (2008). Underholdning, emotioner og personlighed – Et mediepsykologisk perspektiv på underholdningspræferencer. I: *Mediekultur, Vol. 24 (45)*.
- Jantzen, C., Vetner, M. & Bouchet, J. (2012). *Oplevelsesdesign*. Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- Kannik Haastrup, H. (2006). Den funktionelle intertekstualitet i mainstreamfilmen – fordobling, distinktion og forklaring. *Norsk Medietidsskrift, Vol. 13 (01)*, s. 8-27.
- Kristensen, J. & Riber Christensen, J. (2003). *Reklametid* (s. 22-29). København: Dansk lærerforeningen.
- Kristensen, J. & Riber Christensen, J. (2009). *Medietid* (s. 7-11). København: Dansk lærerforeningen
- Kupferberg, F. (2008). Projektarbejde og kreativitetsteori. I: Krogh, L., Brødselv Olsen, J. & Rasmussen, P. (red.), *Projektpædagogik – Perspektiver fra Aalborg Universitet*, (s. 73-88). Aalborg: Aalborg Universitetsforlag.
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2009). *InterView: Introduktion til et håndværk* (2. udgave). København: Hans Reitzels Forlag.

- Lystbæk Vestergård, G. (2010, 27. august). *Hvad er videnskab?*. Videnskab.dk. Lokaliseret den 10. Oktober 2016 på: <http://videnskab.dk/kultur-samfund/hvad-er-videnskab>
- Kulturstyrelsen (2002). § 10. Radio- og fjernsynsloven.
- Mares, M-L. , Cantor, J. & Steinbach, J. B. (1999, marts). Using Television to Foster Children's Interest in Science. I: *Science Communication, Vol. 20 No. 3, s. 283-297*. SAGE Publications.
- Milgram, S. (1963). Behavioral Study of Obedience. *Journal of Abnormal and Social Psychology, Vol. 67 (4), s. 371-378*.
- Miller, Jon D., Augenbraun, E., Schulhof, J. & Kimmel, Linda G. (2006, december). Adult Science Learning from Local Television Newscasts. I: *Science Communication, Vol. 28 (2), s. 216-242*. SAGE Publications.
- Mossberg, L. (2004). *Uplevelser och Marknadsföring*. Studentlitteratur AB.
- Nucci, M. L. & Kubey, R. (2010). Television and Science: How the Media Shape the Public's Understanding Of Crucial New Developments. I: *Television Quarterly, XXXIX*. New Jersey: Rutgers
- Ordnet.dk (u.å.). *Videnskab*. Lokaliseret den 10. oktober 2016 på: <http://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=videnskab>
- Pahuus, M. (2014). Hermeneutik. I: Collin, F. & Køppe, S. (red.), *Humanistisk Videnskabsteori* (e-bogsudgave, s. 217-257). København: Lindhardt og Ringhof Forlag A/S og DR.
- Parker, I. (2005). *Qualitative Psychology: Introducing Radical Research*. Maidenhead: Open University Press.
- Rask, C. (2015, 10. Februar). *Nyt fascinerende videnskabsmagasin på DR3*. DR.dk. Lokaliseret den 1. Oktober 2016 på: <https://www.dr.dk/presse/nyt-fascinerende-videnskabsmagasin-paa-dr3>
- Schrøder, K. (2003). Generelle aspekter ved mediereception? – Et bud på en multidimensional model for analyse af kvalitative receptionsinterviews. *MedieKultur, vol. 19(35)*, side 63-73.
- Tanggaard, L. & Brinkmann, S. (2010). Interviewet: Samtalen som forskningsmetode (s. 29-54). I: *Kvalitative Metoder – En grundbog*. København K: Hans Reitzels Forlag.
- Wickham, P. (2007). *Understanding Television's Texts*. London: British Film Institute.

- Zavrel, E. A. (2010, 10. september). How the Discovery Channel Television Show Mythbusters accurately Depicts Science and Engineering Culture. I *Journal of Science Education and Technology*, 2011, Vol.20(2), s. 201-207. Ithaca, NY: Springer.
- Zeller, J. (2011). *Information, Medie, Kommunikation – En faglig videnskabsteori*. Aalborg Universitetsforlag.
- Williams, R. (1992). *Television: Technology and cultural form*. Hannover: Wesleyan University Press.